

2019

# Nasjonal kartlegging av unges utdannings- og yrkesvalg

Utarbeidet for Avdeling for karriereveiledning i  
Utdanningsdirektoratet

Februar 2019

© 2019 Ipsos. All rights reserved. Contains Ipsos' Confidential and Proprietary information and may not be disclosed or reproduced without the prior written consent of Ipsos.

# Innhold

03

PROSJEKTINFORMASJON

04

OM UNDERSØKELSEN OG RAPPORTEN

05

SENTRALE FUNN

08

UTDANNING

21

YRKE OG KARRIERE

29

INFORMASJON OG RÅDGIVNING

48

UTDANNING.NO

56

BESKRIVELSE AV UTVALGET

# Prosjektinformasjon

Oppdragsgiver	Avdeling for karriereveiledning i Utdanningsdirektoratet
Kontaktperson hos oppdragsgiver	Marte Gilstad
Formål	Kartlegging av unges utdannings- og yrkesvalg
Metode	Webundersøkelse
Målgruppe	Personer i alderen 15-25 år
Utvalg	Respondentene er trukket fra henholdsvis Ipsos, Norstat og SSI sine webpanel
Vekting	Dataene er vektet i henhold til offisiell befolkningsstatistikk på alder, kjønn og geografi
Antall intervju	1 112
Feltperiode	7. - 30. Januar 2019
Ansvarlige konsulenter hos Ipsos	Carina Riborg Holter og Linn Sørensen Holst

# Om undersøkelsen og rapporten

## FORMÅL OG TEMA

Avdeling for karriereveiledning i Utdanningsdirektoratet, som drifter [Utdanning.no](http://Utdanning.no), ønsker å avdekke unges drømmer, holdninger, verdier og forventninger knyttet til utdannings- og yrkesvalg.

Formålet med undersøkelsen er å innhente kunnskap om hvilke behov og ønsker de unge har for informasjon og tjenester på nett når de skal velge utdanning og yrke.

Undersøkelsen er gjennomført tidligere, henholdsvis i 2007, 2008, 2009, 2012 og 2015.

## OM RAPPORTEN

Rapporten inneholder et helhetlig sammendrag innledningsvis, samt en kortfattet oppsummering knyttet til hvert kapittel.

Underveis i rapporten illustreres de viktigste funnene fra undersøkelsen grafisk med kommentarer.

Resultatene presenterer utvikling over tid, med hovedfokus på sammenligning med 2015. I år er det gjort en del endringer i spørreskjemaet, noe som innebærer noen begrensninger i muligheten for sammenligning med tidligere undersøkelser.

Variasjoner mellom undergrupper kommenteres der det er signifikante forskjeller. I tillegg til kjønn, ser vi i analysene gjennomgående på to ulike aldersgrupper:

- 1) De unge mellom 15 og 19 år.
- 2) De litt eldre mellom 20 og 25 år.

## UTVALG OG METODE

Målgruppen for undersøkelsen er et kvotebasert utvalg av den norske befolkningen mellom 15 og 25 år. Vi har fått svar fra 1112 personer i perioden 7.- 30. januar 2019. Resultatene er vektet på kjønn, alder og landsdel i henhold til offentlig statistikk for befolkningssammensetningen.

Utvalgsundersøkelser er alltid beheftet med usikkerhet. Feilmarginen varierer med antall intervjuer og svarfordelingen på det enkelte spørsmål. Med over 1000 spurte ligger feilmarginene for totalutvalget på rundt +/- 1,4 - 3,2 prosentpoeng. Feilmarginen for tall i undergrupper er større.

Resultatene tolkes med bakgrunn i kji-kvadrattesting med 95 % signifikansnivå. Signifikante forskjeller mellom undergrupper og gjennomsnittet (totalen) er med 95 % sannsynlighet utenfor feilmarginene og skyldes ikke tilfeldigheter.

# Sentrale funn



## Majoriteten av de som går på ungdomsskole, videregående skole eller er lærlinger planlegger å ta utdanning etter VGO – og mange vurderer høyere utdanning

8 av 10 av de som går på ungdomsskole, videregående skole eller er lærlinger planlegger å ta mer utdanning etter videregående opplæring (heretter VGO). En høyere andel kvinner enn menn planlegger å ta mer utdanning etter VGO. Blant de som vil ta utdanning etter VGO er det 78 % som vurderer utdanning på høyskole- eller universitetsnivå. Her er det ingen signifikante kjønnsforskjeller.



## Indre motivasjon og personlig interesse er viktige kriterier for utdannings- og yrkesvalg

Både når det gjelder utdanningsvalg og yrkespreferanser fremstår faktorer knyttet til personlige interesser og engasjement som viktige. Når det gjelder utdanning er det særlig viktig at *faget interesserer* og at man *får en jobb man ønsker seg*. Ved yrkesvalg er majoriteten blant annet opptatt av at yrket skal være *tilpasset til egne interesser*, at man får *brukt sine egne evner* og at *arbeidet skal føles meningsfullt*. Dette er i tråd med resultatene fra 2015.



## Utdanningsvalget oppleves vanskelig for mange

Halvparten er uenig i at det er lett å velge riktig utdanning og synes det er vanskelig å forstå hvilke yrker man kan få med ulike utdanninger. Flere menn enn kvinner svarer at det er lett å velge riktig utdanning, at de vet hva de vil og at de utdanner seg for å oppnå en bestemt karriere. Disse kjønnsforskjellene er stabile siden 2015.



# Sentrale funn



## Tydelig kjønnsdelte utdannings- og yrkespreferanser

Kvinner svarer oftere at de planlegger eller har tatt helse- og omsorgsrelaterte utdanninger, og nevner oftere tilhørende yrker som preferert karrierevei. Menn nevner oftere yrkes- eller tekniske utdanninger, og ønsker oftere å jobbe med manuelt arbeid eller teknologi.



## Delte meninger om rådgivningstjenesten på skolen

Totalt er 37 % fornøyd og 28 % misfornøyd med rådgivningen de har fått på skolen. Det er særlig menn og den yngste aldersgruppen mellom 15 og 19 år som er fornøyd. I underkant av halvparten av de som er misfornøyd med rådgivningstjenesten på skolen sier at det skyldes at de finner bedre informasjon selv, eller at rådgiveren ikke hadde tilstrekkelig kompetanse.



## Behov for beskrivelser av hvordan yrkene og utdanningene fungerer i praksis

Halvparten føler at de har den informasjonen de trenger for å ta gode utdannings- og yrkesvalg. Denne andelen er stabil siden 2015. De som opplever at de ikke har tilstrekkelig med informasjon etterlyser mer beskrivende informasjon om hvordan veien til yrkene ser ut, hvordan opptakene til utdanning fungerer og hva som er de viktigste arbeidsoppgavene tilhørende de ulike yrkene, også yrker utenom «det vanlige».

# Sentrale funn



## Internett er fortsatt den viktigste kilden til informasjon om utdanningsmuligheter

8 av 10 mener internett er en viktig kilde for å gi dem nyttig informasjon om utdanningsmuligheter. Nær 5 av 10 foretrekker å finne informasjon selv på nettet når de skal få informasjon om utdanningsmuligheter. 6 av 10 mener det er sannsynlig at de ville benyttet seg av en tjeneste hvor man kan snakke med karriereveileder på nett, og her vektlegges særlig kommunikasjon via chat eller e-post.



## Over halvparten foretrekker karriereveiledning ansikt til ansikt

Litt over halvparten foretrekker å få informasjon og rådgivning om utdanningsmuligheter av en karriereveileder ansikt til ansikt (56 %). Det er oftere kvinner og den yngste aldersgruppen mellom 15 og 19 år som foretrekker dette. Samtidig sier 6 av 10 at organiserte aktiviteter i regi av utdanningssektoren er nyttige kilder til informasjon om utdanningsmuligheter, slik som skole- og bedriftsbesøk, rådgivningstjenester og informasjonsmøter på skolen.



## Økt kjennskap til og bruk av *Utdanning.no*

*Utdanning.no* er den mest populære nettsiden å søke etter informasjon om utdanning- og yrkesmuligheter på, sammen med *vilbli.no* og *ung.no*. Over 8 av 10 er kjent med nettstedet og denne andelen har steget signifikant siden 2015. Blant de som har kjennskap har 85 % brukt nettsiden. Tilfredsheten med innholdet på *Utdanning.no* er den høyeste som er målt så langt blant de som har brukt nettsiden (83 %). De som er tilfredse vektlegger primært at nettsiden oppleves som oversiktlig, informativ og at den presenterer innhold som er relevant.

# UTDANNING



# Utdanning

## MANGE VIL TA HØYERE UTDANNING

8 av 10 av de som er elever på ungdomsskole eller videregående eller er lærlinger planlegger å ta utdanning etter VGO. Dette ligger på nivå med resultatene fra 2015. Blant disse planlegger 78 % å ta høyere utdanning på et universitet eller en høgskole.

Det er en høyere andel kvinner enn menn som planlegger å ta utdanning etter VGO. Det er likevel ingen signifikante kjønnsforskjeller når det gjelder andelen som planlegger å ta høyere utdanning, både på lavere (bachelor) og høyere (master, profesjon) nivå.

3 av 4 av de som går på fagskole eller folkehøgskole, er i arbeid eller er arbeidsløse planlegger å ta mer utdanning. 61 % av disse planlegger å ta utdanning på universitet eller høgskole. 19 % planlegger etter- eller videreutdanning, mens 14 % planlegger å ta fagskole.

## ULIKE UTDANNINGSPREFERANSER BLANT KVINNER OG MENN

Populære utdanningsretninger er lærer-, ingeniør-, juss-, økonomi-, markedsføring-, politi- og medisinstudier. Dette er studier som er populære blant både menn og kvinner.

Det er likevel tydelige kjønnsforskjeller når det gjelder utdanningspreferanser. Kvinner foretrekker oftere helse- og omsorgsrelaterte utdanninger, slik som sykepleier, psykolog helsefagarbeider, lærer, barnehagelærer og barnevernspedagog. Menn foretrekker oftere tekniske eller manuelle utdanninger, slik som elektriker, sivilingeniør, pilot, industrimekaniker eller programmerer.

Kvinner velger ofte utdanninger som fører til yrker hvor man jobber med *mennesker*, mens menn i større grad velger utdanninger der man jobber med *ting eller teknologi*.

## UTDANNINGSVALG ER VANSKELIG FOR MANGE

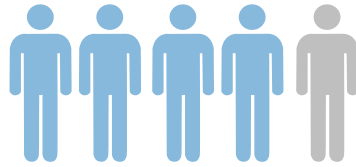
Det kan finnes ulike motivasjoner bak valget om å ta utdanning eller en spesiell utdanningsretning. Lik tidligere undersøkelser viser årets undersøkelse at flertallet vil utdanne seg for å holde yrkes- og karrieremulighetene åpne (66 %). Samtidig vil også over halvparten utdanne seg for å oppnå en bestemt karriere (58 %).

Utdanningsvalg er imidlertid ikke lett for alle. Halvparten er uenig i at det er lett å velge riktig utdanning (50 %) og synes det er vanskelig å forstå hvilke yrker man kan få med ulike utdanninger (48 %).

Resultatene tyder på at utdanningsvalg er noe lettere for menn enn kvinner. Det er flere menn enn kvinner som er enig i at det er lett å velge riktig utdanning, at de vet hva de vil og at de utdanner seg for å oppnå en bestemt karriere.

# Utdanningsplaner

Elev på videregående, ungdomsskole eller er lærling



**8 av 10 planlegger utdanning etter VGO**

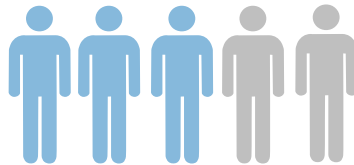


**Andelen som planlegger å ta utdanning etter VGO er høyere blant kvinner**

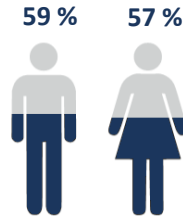


**Nær 8 av 10 av de som planlegger å ta utdanning etter VGO planlegger å ta høyere utdanning på universitet eller høyskole**

Elev på folkehøgskole, fagskole, er i arbeid, er arbeidsledig eller annet



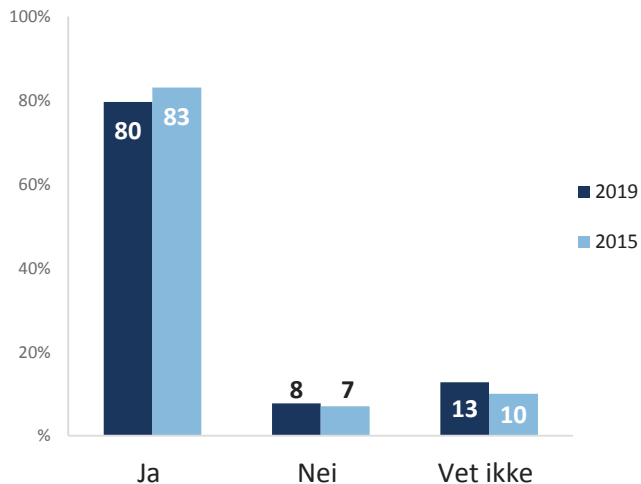
**6 av 10 planlegger mer utdanning**



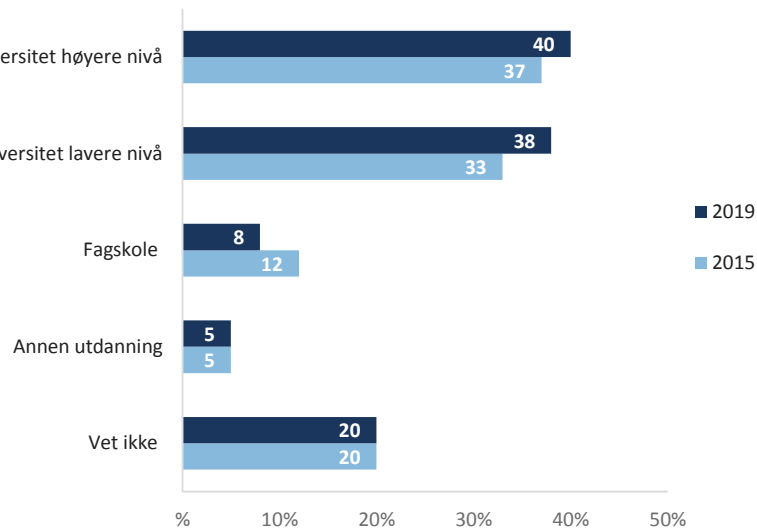
**Her er det ingen forskjeller mellom kvinner og menn**

# 8 av 10 av de som går på ungdomsskole, videregående skole eller er lærling planlegger å ta utdanning etter videregående opplæring (VGO)

Planlegger utdanning etter VGO

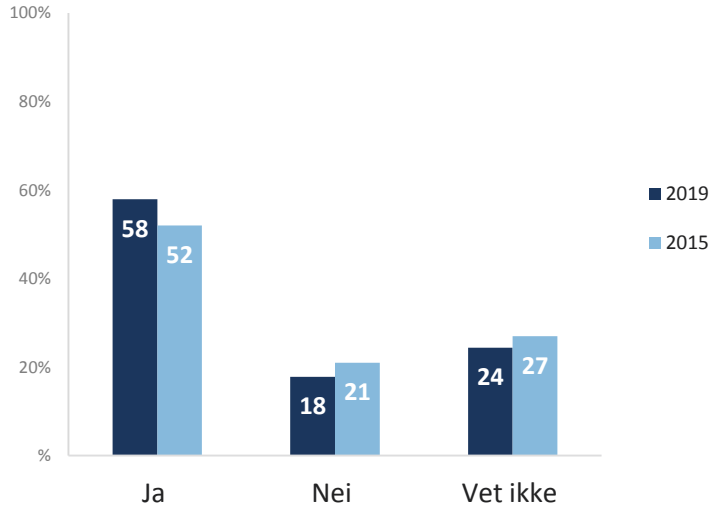


Type utdanning etter VGO

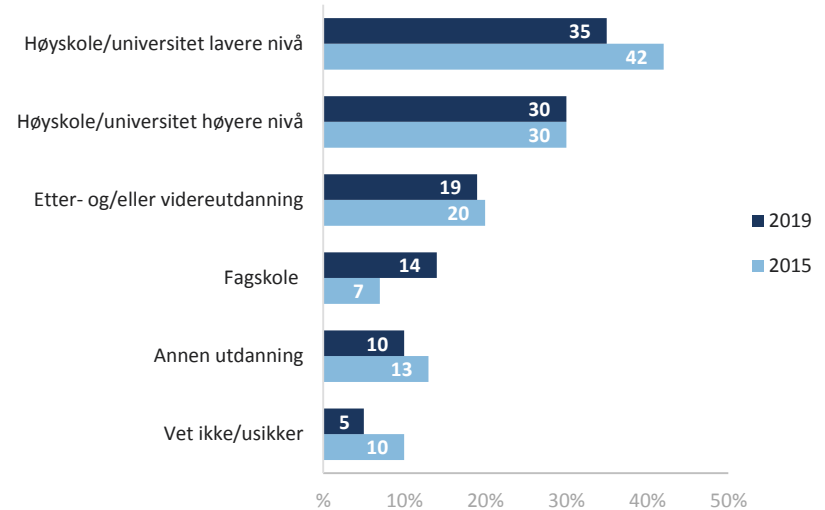


# 6 av 10 av de som *ikke* er lærling eller under utdanning i ungdomsskole, VGS, på høyskole eller universitet planlegger å ta mer utdanning

Planer om mer utdanning



Planlagt utdanning



Planlegger du å ta mer utdanning? (Filter: Stilt til de som er elev på folkehøgskole, fagskole, er i arbeid, er arbeidsledig eller annet (2015: n=317, 2019: n=289))

Hvilken type utdanning planlegger du å ta? (Flere svar mulig. Filter: Planlegger å ta mer utdanning, 2015: n=167, 2019: n=171))



# Kvinner foretrekker oftere helse- og omsorgsrelaterte utdanninger

Hva vil du utdanne deg til / har du utdannet deg til?

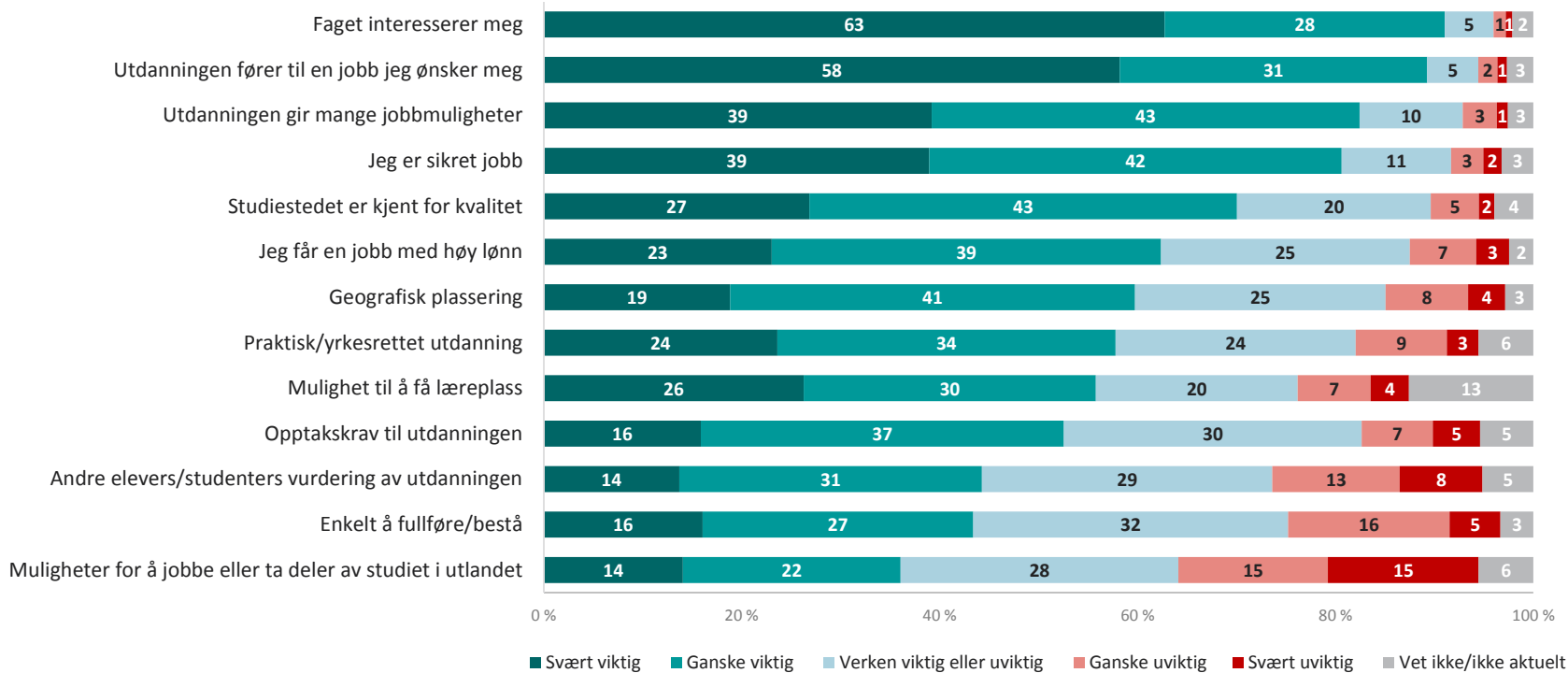


Base: Kvinner (n= 585)



# Faglig interesse fremdeles viktigste motivator for valg av utdanning

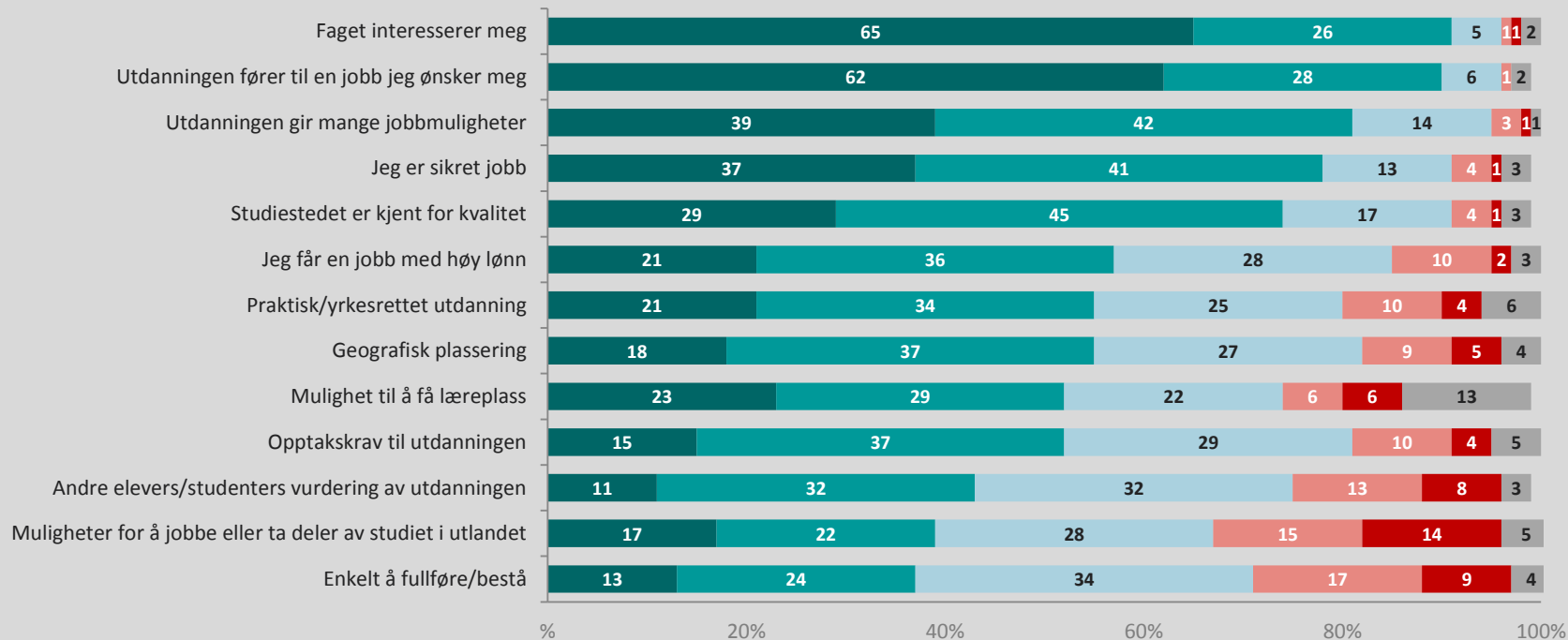
Hvor viktig eller uviktig er/var følgende kriterier for deg ved valg av utdanning?





# Resultater fra 2015

Hvor viktig eller uviktig er/var følgende kriterier for deg ved valg av utdanning?



# Viktige kriterier ved utdanningsvalg

9 av 10 mener at *faglig interesse* og at *man får en jobb man ønsker seg* er viktige kriterier ved utdanningsvalg. Rundt 8 av 10 mener at kriterier knyttet til arbeidsmarkedet er viktig, slik som at *utdanningen gir mange jobbmuligheter* og at *man er sikret jobb*. Det er delte meninger om hvor viktig det er med *andre elevers vurdering av utdanningen*, at *utdanningen er enkel å fullføre/bestå* og at *man har mulighet til å jobbe eller ta deler av studier i utlandet*.

Resultatene er relativt stabile siden 2015 når man ser på hvilke kriterier som er viktige ved utdanningsvalg. Det er likevel enkelte endringer i andelen som har svart «meget-» eller «ganske viktig» på enkelte av kriteriene:

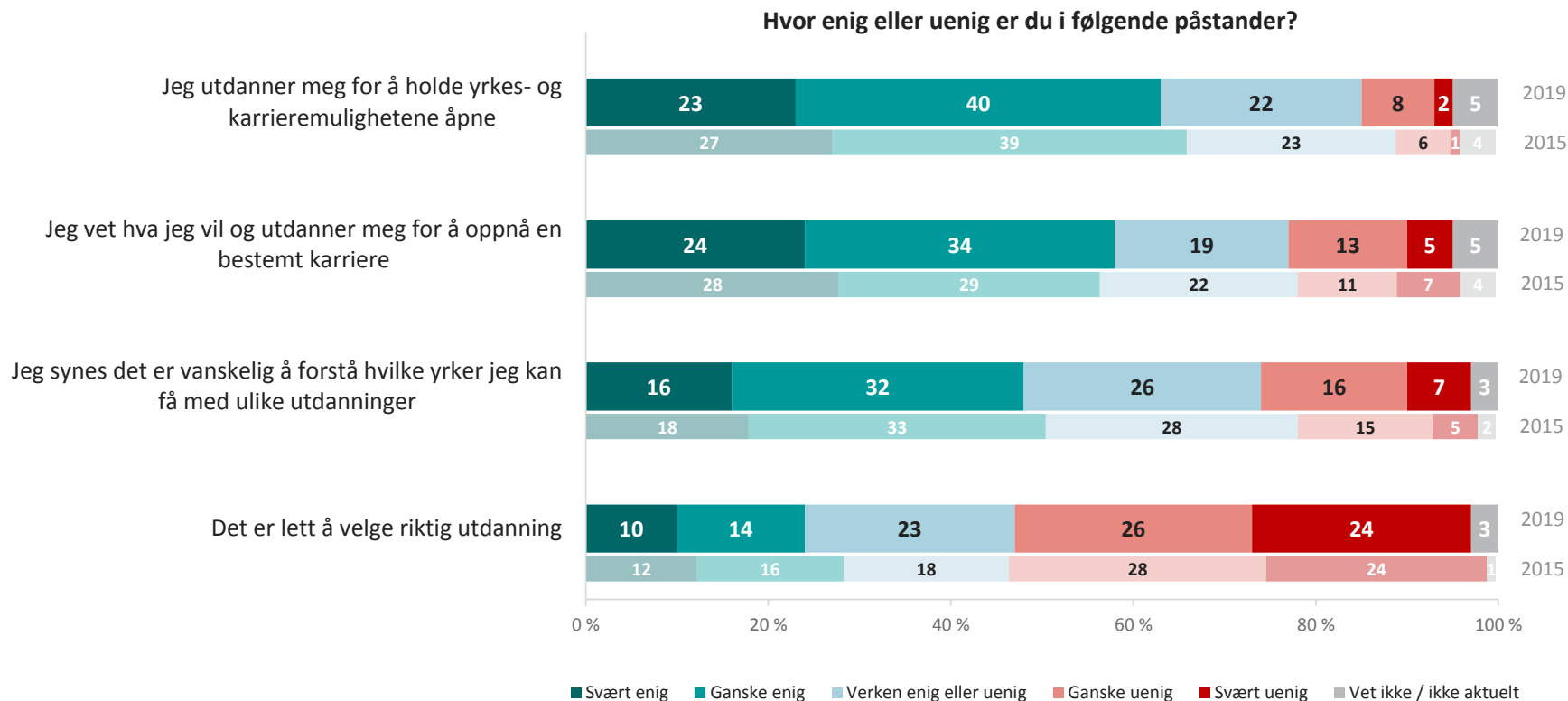
- *At man får en jobb med høy lønn* har blitt viktigere: fra 57 % i 2015 til 62 % i 2019\*
- *Geografisk plassering* har blitt viktigere: fra 55 % i 2015 til 60 % i 2019\*
- *At studiet er enkelt å bestå* har blitt viktigere: fra 37 % i 2015 til 43 % i 2019\*
- *At studiet er kjent for kvalitet* har blitt litt mindre viktig: fra 74 % i 2015 til 70 % i 2019\*

At utdanningen er praktisk eller yrkesrettet er et noe viktigere kriterium for menn enn for kvinner, en forskjell som har økt siden 2015. Parallelt viser resultatene også at muligheter til å få læreplass er noe viktigere for menn. Kvinner er i noe større grad opptatt av *muligheter for å jobbe eller ta deler av studiet i utlandet* og utdanningens *geografiske plassering* ved valg av utdanning. Denne kjønnsforskjellen har økt siden 2015.

Ser man nærmere på alder, viser resultatene at det er en lavere andel blant personer i aldersgruppen 20-25 år som svarer at jobb med høy lønn og at man er sikret jobb er «svært-» eller «ganske viktig». Disse kriteriene er viktigere for den yngste aldersgruppen mellom 15 og 19 år.

Opptakskrav til utdanningen, geografisk plassering og at man har mulighet for å jobbe eller ta deler av studiet i utlandet er viktigere kriterier blant de unge som bor i Oslo, mens mulighet til å få læreplass og at studiet er enkelt å fullføre/bestå er mer viktig blant unge som bor på Østlandet ellers. Øvrige variasjoner mellom regioner er ikke statistisk signifikante.

## 2 av 3 utdanner seg for å holde yrkes- og karrieremuligheter åpne



# Halvparten synes valg av utdanning er vanskelig

Det kan finnes ulike motivasjoner bak valget om å ta utdanning eller en spesiell utdanningsretning. Lik tidligere undersøkelser viser årets undersøkelse at flertallet vil utdanne seg for å holde yrkes- og karrieremulighetene åpne (66 %). Samtidig vil også over halvparten utdanne seg for å oppnå en bestemt karriere (58 %). Disse resultatene er på nivå med 2015.

Utdanningsvalg er imidlertid ikke enkelt for alle. Halvparten er uenig i at det er lett å velge riktig utdanning (50 %) og synes det er vanskelig å forstå hvilke yrker man kan få med ulike utdanninger (48 %).

Resultatene tyder på at utdanningsvalg er noe lettere for menn enn kvinner. Det er flere menn enn kvinner som er enig i at det er lett å velge riktig utdanning, at de vet hva de vil og at de utdanner seg for å oppnå en bestemt karriere.

Den eldste aldersgruppen mellom 20 og 25 år er også signifikant mer uenig i at utdanningsvalg er lett (55 %), sammenlignet med aldersgruppen mellom 15 og 19 år (43 %).

Samtidig viser resultatene at det er særlig de som går eller har gått studieforbereidende på videregående som er mer uenig (55 %), mens de som går eller har gått yrkesfaglig er mer enig (33 %) i at det er lett å velge riktig utdanning.

# YRKE OG KARRIERE

# Yrke og karriere

## INTERESSE FOR YRKET ER VIKTIG

Over 8 av 10 mener at kriterier knyttet til indre motivasjon og egen interesse for yrket er viktigst ved yrkesvalg. Majoriteten er opptatt av at yrket skal være *tilpasset til egne interesser*, at man får *brukt sine egne evner* og at *arbeidet skal føles meningsfullt*.

Det er også tydelig at egenskaper ved arbeidsplassen er viktig for mange, slik som *arbeidsmiljø/trivsel*, *trygghet/stabilitet* og *interessante/utfordrende arbeidsoppgaver*.

Faktorene som fremstår som minst viktig er at *yrket gir status* og *muligheten for å jobbe i utlandet*. Det er delte meninger om hvor viktig disse kriteriene er.

## FREMDELES KJØNNSDELTE YRKESPREFERANSER

1 av 5 kan tenke seg å jobbe med helse og omsorg, som gjør dette til den mest populære yrkeskategorien. Deretter følger data og IT, økonomi, kontor og administrasjon og forskning og teknologi.

De minst populære yrkeskategoriene er gjerne knyttet til tradisjonelle primærnæringer, slik som olje og gass, transport og sjøfart, og landbruk, fiskeri og havbruk.

Kjønnsforskjellene i utdanningsvalg gjenspeiler også foretrukne yrkespreferanser. Kvinner er mer interessert i å jobbe med bl.a. helse og omsorg, skole og barnehage, samfunn, juss og forvaltning, medier, språk og kommunikasjon og reiseliv.

Blant menn er det en signifikant høyere andel som kunne tenke seg å jobbe med data og IT, forskning og teknologi, mekanikk, teknikk og elektronikk, transport og sjøfart, bygg, anlegg og industri.

## ULIKE FORSTÅELSER AV «KARRIERE»

Over 3 av 4 mener at karrieremuligheter er «svært-» eller «ganske viktig» når man skal velge yrke. Her finner vi ingen forskjeller mellom kvinner og menn.

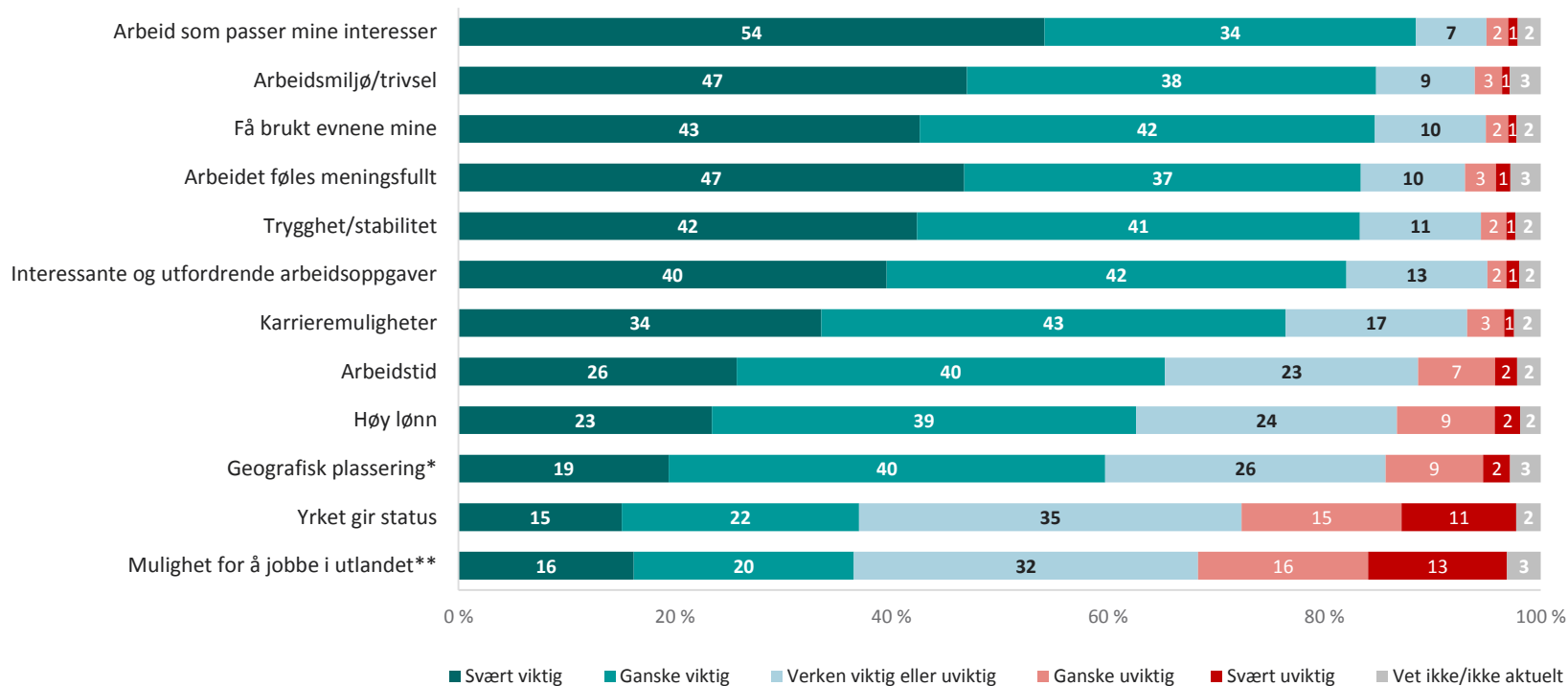
Flest forbinder ordet «karriere» med «å lykkes i arbeidslivet» (41 %), etterfulgt av «all læring og erfaring fra utdanning og jobb» (34 %).

Kvinner forbinder «karriere» oftere med «å lykkes i arbeidslivet» enn menn, henholdsvis 47 % mot 36 %. Menn forbinder oftere karriere med «å velge utdanning» (19 %) og «å søke på jobb» (12 %) enn det kvinner gjør (hhv. 12 % og 6 %)

Videre forbinder den eldste aldersgruppen mellom 20 og 25 år oftere «karriere» med «å stige til mer ansvarsfulle og bedre betalte stillinger», sammenlignet med aldersgruppen 15-19 år. Forskjellen er henholdsvis 31 % mot 19 %.

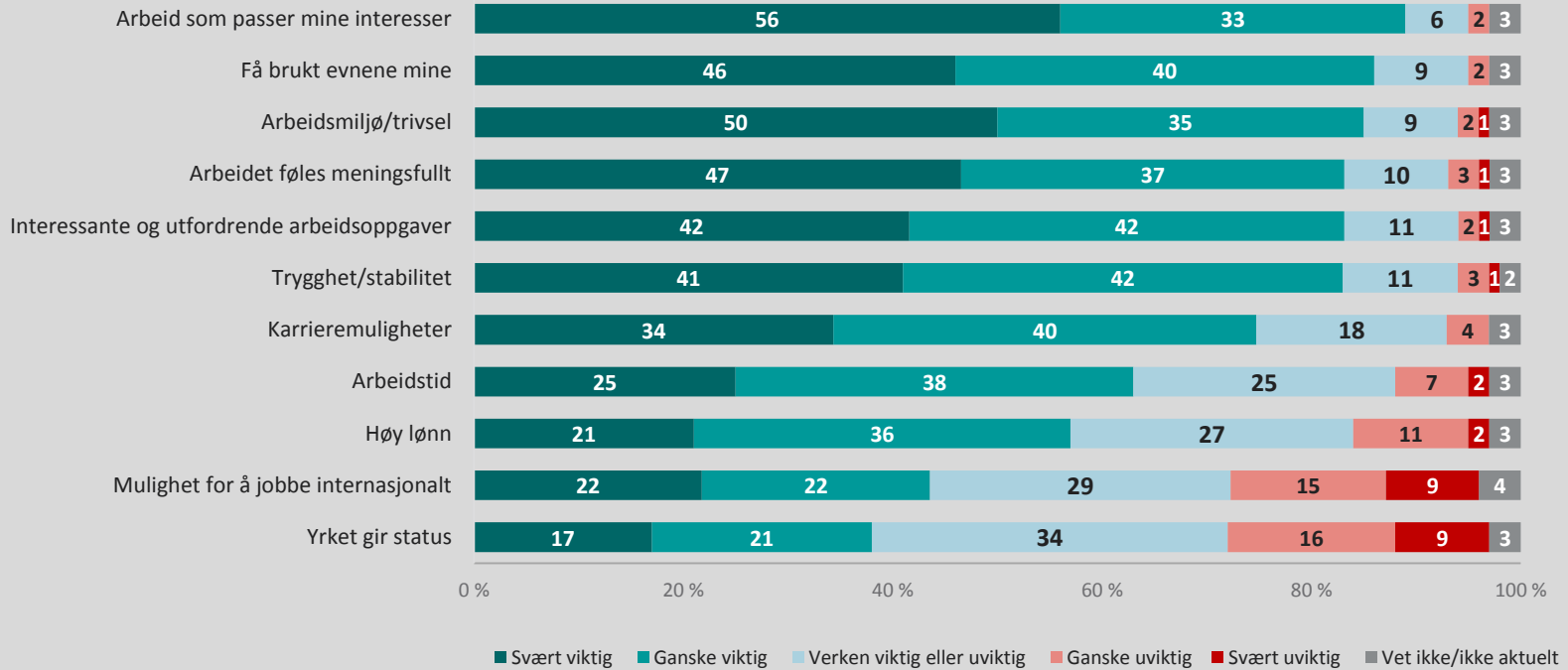
# Arbeid som passer egne interesser er fremdeles viktigste drivkraft for valg av yrke

Hvor viktig eller uviktig er/var følgende for deg ved valg av yrke?



## Resultater fra 2015

Hvor viktig eller uviktig er/var følgende for deg ved valg av yrke?





# Viktige kriterier ved yrkesvalg

Det er mange kriterier som er viktige ved yrkesvalg. Indre motivasjon og egen interesse for yrket er viktigst: at yrket skal være *tilpasset til egne interesser*, at man får *brukt sine egne evner* og at *arbeidet skal føles meningsfullt*. Over 8 av 10 mener at disse kriteriene er svært eller ganske viktige ved valg av yrke. Det er også tydelig at egenskaper ved arbeidsplassen er viktig for mange, slik som *arbeidsmiljø/trivsel*, *trygghet/stabilitet* og *interessante/utfordrende arbeidsoppgaver*. Rundt 6 av 10 mener at ytre og materielle faktorer er viktige, slik som *høy lønn* og *geografisk plassering*. Det er mest delte meninger om hvor viktig det er at *yrket gir status* og *mulighet for å jobbe i utlandet*.

Det er lite endring siden forrige måling 2015 når man ser på hvilke kriterier som er viktige ved yrkesvalg. Det er imidlertid to kriterier hvor det har vært en signifikant økning siden 2015, når man ser på andelen som mener det er «svært-» eller «ganske viktig»:

- *Høy lønn* er mer viktig enn tidligere: fra 57 % i 2015 til 63 % i 2019\*
- *Mulighet for å jobbe i utlandet* har på den andre siden blitt mindre viktig: fra 44 % i 2015 til 37 % i 2019\*\*

Det er noe flere menn som mener at *høy lønn* (66 %) og at *yrket gir status* (41 %) er viktige kriterier ved valg av yrke, sammenlignet med kvinner (henholdsvis 59 % og 33 %). Resultatene tyder på at øvrige forhold er like viktige for menn og kvinner.

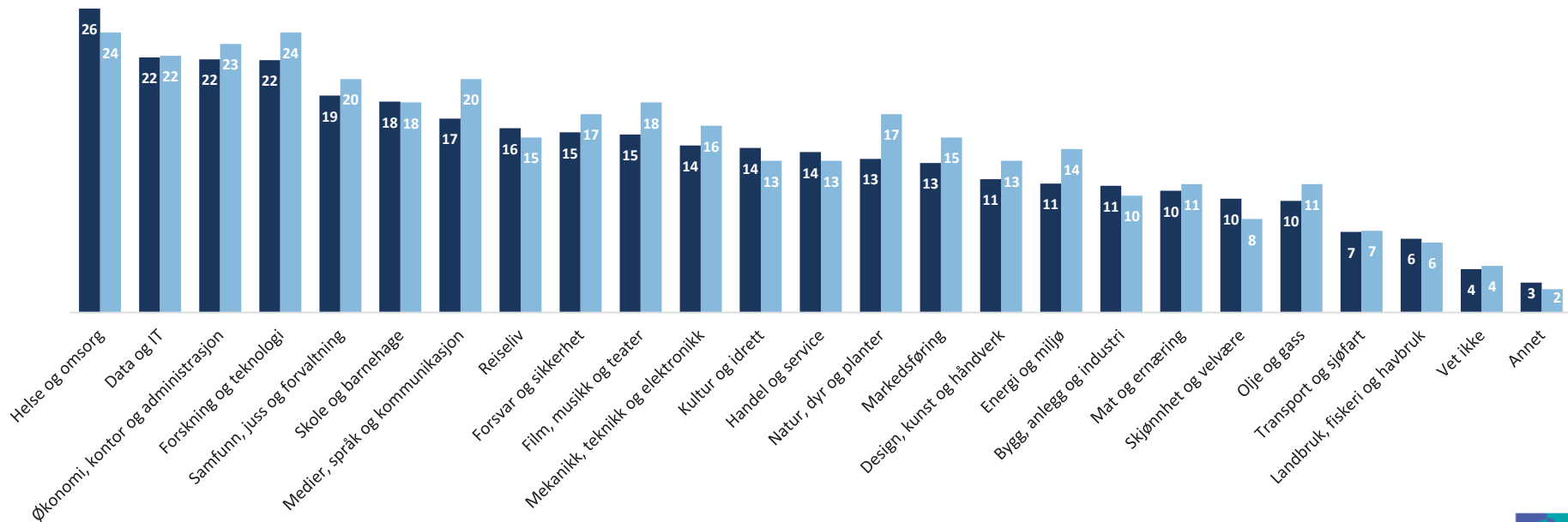
Den yngste aldersgruppen mellom 15 og 19 år er mer opptatt av materielle faktorer, slik som at *yrket gir status* og *høy lønn*. De mener også at *trygghet/stabilitet* og *mulighet for å jobbe i utlandet* er viktigere enn de eldre. Den eldste aldersgruppen mellom 20 og 25 år er mer opptatt av at *yrket har interessante og utfordrende arbeidsoppgaver*, sammenlignet med de yngre.

# Helse og omsorg fremdeles mest populært

Hva kan du tenke deg å jobbe med?

Flere svar mulig

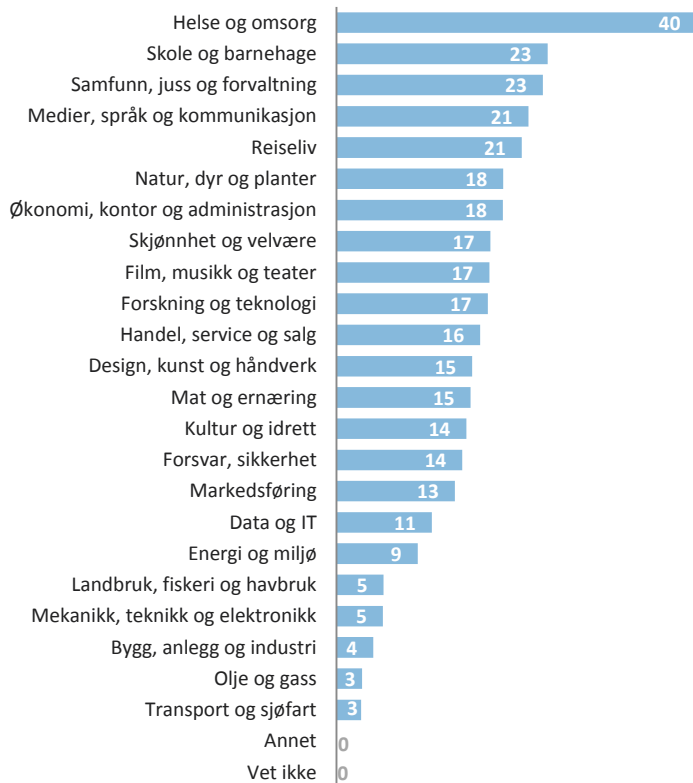
■ 2019 ■ 2015



# Tydelige kjønnsforskjeller i jobbpreferanser

## Hva kan du tenke deg å jobbe med?

(Flere svar mulig. Filter: Kvinner, n=585)



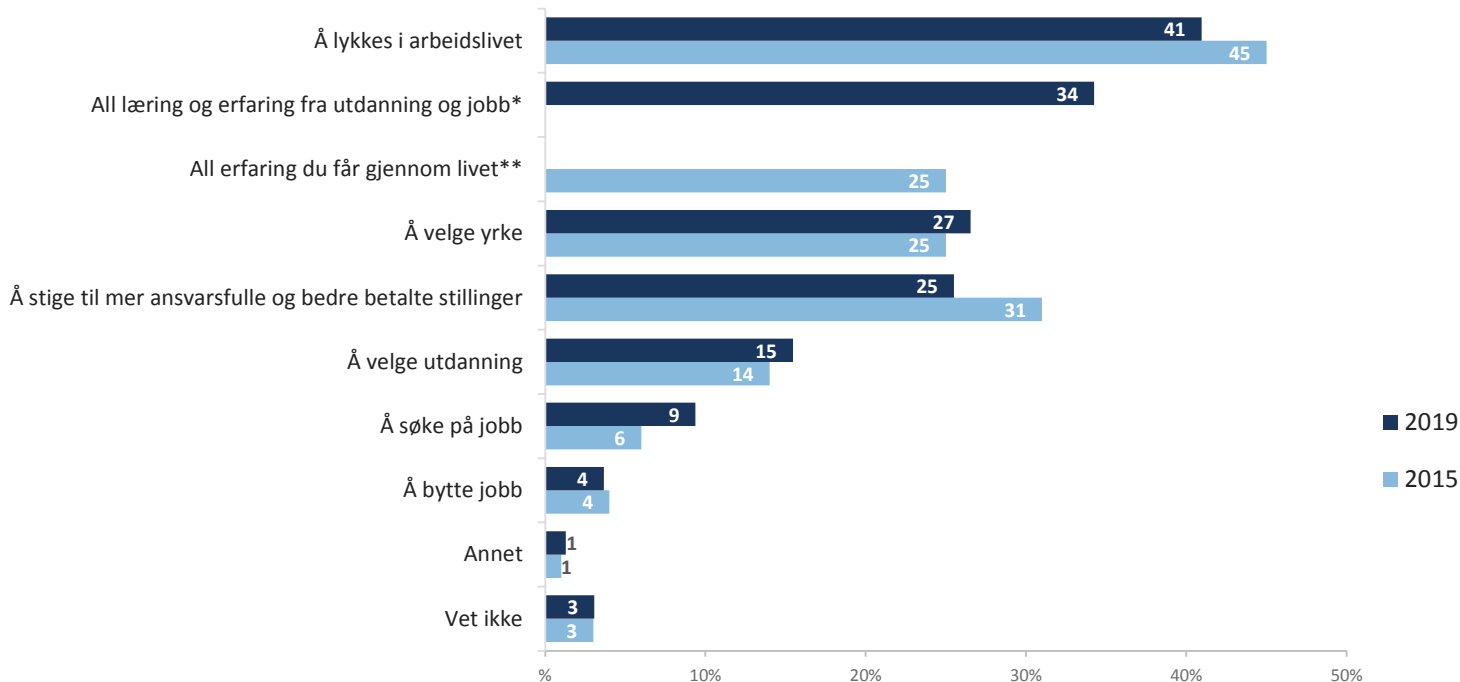
## Hva kan du tenke deg å jobbe med?

(Flere svar mulig. Filter: Menn, n=527)



# Karriere assosieres først og fremst med å lykkes i arbeidslivet

Hva forbinder du med ordet "karriere"?



Base: Alle (2019: n= 1112, 2015: n= 1158)

\*Nytt spørsmålsalternativ i 2019, \*\*Spørsmålsalternativ fra 2015

# INFORMASJON OG RÅDGIVNING

# Informasjon og rådgivning

## SAVNER MER INFORMASJON OM YRKES- OG UTDANNINGSVALG

Litt over halvparten opplever at de har nok informasjon om yrkes- og utdanningsvalg (56 %). Dette er på samme nivå som i 2015. Likevel er det 1 av 4 som opplever at de ikke har nok informasjon. Denne andelen er høyere blant kvinner (28 %).

De som opplever at de ikke har nok informasjon savner mer utdypende og beskrivende informasjon om ulike yrker og hvordan tilhørende utdanningsopplegg er organisert, slik at man får mer informasjon om hvordan veien til yrket ser ut. Flere savner også konkret informasjon om krav og prosesser ved opptak og gjennomføring av ulike studieretninger.

## ULIKE ERFARINGER MED SKOLENS RÅDGIVNINGSTJENESTE

Det er fortsatt delte meninger om rådgivningstjenesten på skolen. Totalt 37 % er fornøyd med rådgivningen de har fått på skolen, mens 28 % er misfornøyd.

De mest fornøyde er menn og den yngste aldersgruppen mellom 15 og 19 år, mens kvinner og aldersgruppen 20-25 år er mer misfornøyd.

I underkant av halvparten av de som er misfornøyde med rådgivningstjenesten på skolen sier at det skyldes at de finner bedre informasjon selv, eller at rådgiveren ikke hadde tilstrekkelig med kompetanse.

## VIL VITE OM JOBBMULIGHETER

Ved valg av yrke og karriere er det mest viktig å ha informasjon om *muligheter for å få jobb innen yrket og om hvilke interesser og ferdigheter som hører til yrket*, henholdsvis 87 % og 86 % mener dette er svært eller ganske viktig.

Det er også en høy andel som ønsker informasjon om *arbeidsoppgaver* (84 %).

Resultatene viser at det er delte meninger om hvor viktig *yrkets miljøvennlighet og mulighet for å jobbe i utlandet* er.

# Informasjon og rådgivning

## INTERNETT ER FORTSATT VIKTIGSTE INFORMASJONSKILDE OM UTDANNINGSMULIGHETER

8 av 10 mener internett er en viktig kilde til informasjon om utdanningsmuligheter. Dette er i tråd med funn i tidligere undersøkelser.

Samtidig mener rundt 6 av 10 at det er viktig med organiserte aktiviteter i regi av utdanningssektoren, slik som skole- og bedriftsbesøk, rådgivningstjenester og informasjonsmøter på skolen. Det er også tydelig at mange anser venner og familie som en viktig kilde til informasjon.

På sosiale medier er Facebook den mest brukte plattformen for å diskutere eller få informasjon om karriere, utdanning eller yrker. En fjerdedel har brukt Facebook til nettopp dette. Unge mellom 15 og 19 år bruker også oftere *YouTube*, *Snapchat* og *Instagram*.

## OVER HALVPARTEN FORETREKKER VEILEDNING ANSIKT TIL ANSIKT

Litt over halvparten foretrekker å få informasjon og rådgivning om utdanningsmuligheter av en karriereveileder ansikt til ansikt (56 %). Dette er på nivå med resultatene fra 2015. Særlig kvinner og personer mellom 15 og 19 år foretrekker dette. Kommunikasjon med karriereveileder eller rådgiver gjennom digitale fora slik som e-post eller chat er mindre populært.

I underkant av halvparten foretrekker å finne informasjon selv på nettet (47 %), og det er signifikant færre enn i 2015 (56 %). Populære nettsider er *utdanning.no*, *vilbli.no* og *ung.no*. Det er oftere den eldste aldersgruppen mellom 20 og 25 år som foretrekker å finne informasjon selv.

## SVAR PÅ E-POST/CHAT FORETRUKKET VEILEDNINGSFORM PÅ NETT

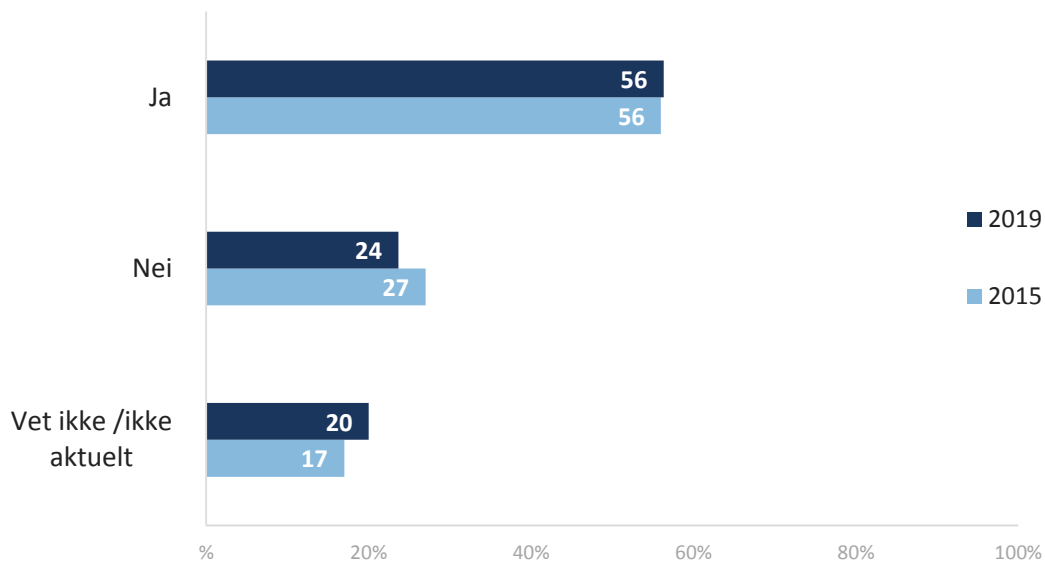
Selv om mange foretrekker veiledning ansikt til ansikt, svarer 6 av 10 at det er «ganske-» eller «svært sannsynlig» at de ville benyttet seg av en tjeneste hvor man kunne stilt spørsmål til og fått svar av en karriereveileder på nett. Dette er på nivå med 2015. Andelen er jevnt fordelt mellom kjønn og alder.

Rundt 70 % mener at det viktigste med en nettside som driver med karriereveiledning er at man har svartjeneste på e-post eller chat, etterfulgt av kommentarfelt der man kan stille spørsmål.

Videre har aldersgruppen 15-19 år en høyere andel som foretrekker svartjeneste på SMS, mens aldersgruppen 20-25 år oftere foretrekker svartjeneste på e-post.

# Stabil andel som opplever at de har nok informasjon om utdannings- og yrkesvalg

Opplever du at du har den informasjonen du trenger for å kunne ta gode utdannings- og yrkesvalg?



- Det er en signifikant høyere andel menn som mener de har fått tilstrekkelig med informasjon (63 %), sammenlignet med kvinner (50 %).
- Det er en høyere andel kvinner som mener de ikke har fått tilstrekkelig informasjon (28 %), enn menn (20%). Kvinner svarer også oftere «vet ikke / ikke aktuelt» (23 %).
- Elever på ungdomsskolen har oftere svart «Ja» (68%), mens elever på videregående har oftere svart «nei» (29%), sammenlignet med totalen.
- Det er ingen signifikante variasjoner mellom de to aldersgruppene.



# Mange etterlyser mer beskrivende informasjon om hvordan yrkene og utdanningene fungerer i praksis, inkludert veien til disse yrkene

Hvilken informasjon savner du for å kunne ta gode utdannings- og yrkesvalg?

Hva man kan komme til å jobbe med på daglig basis. Typiske arbeidsoppgaver, og ikke bare områder man jobber i. Mer konkret.

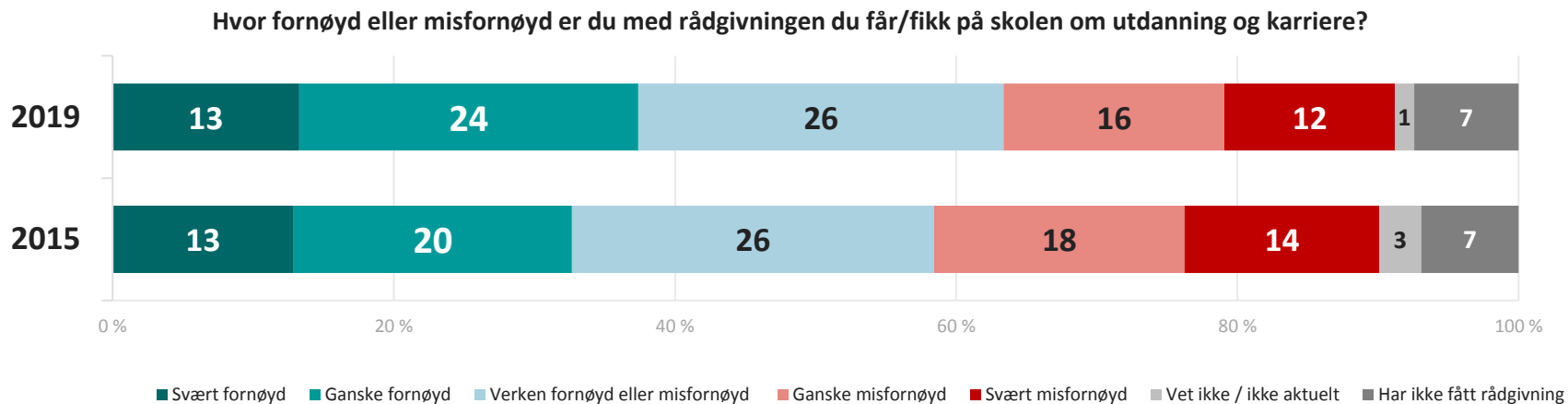
Om opptakskrav, studiepoeng og hvilke skoler som har hvilke linjer

En helhetlig oversikt over alle utdanninger og diverse skoler/ universiteter disse finnes på. Bli bedre til å tenke på dette fra barneskolen/ungdomsskolen (påbudt info fra skolen)

At det er flere muligheter enn de som opplyses om. Det står ting som: sykepleier-utdanning --> sykepleier, legestudie --> lege. Hva med ingeniør!! Der står det at man kan jobbe som så mangt, innen tekniske ting. Noe liknende dette. Men hvorfor ikke ha f. eks intervjuet 10 ingeniører om hva de gjør! Jeg visste ikke hva ingeniører kan jobbe som!

Mer informasjon om hvilke utdanninger som fører til hvilke yrker, informasjon om flere yrker enn bare de "vanlige" (lærer, lege, politi, osv), info om hvilke yrker som gir god lønn og hvilke yrker du har størst sjanse for å få jobb i.

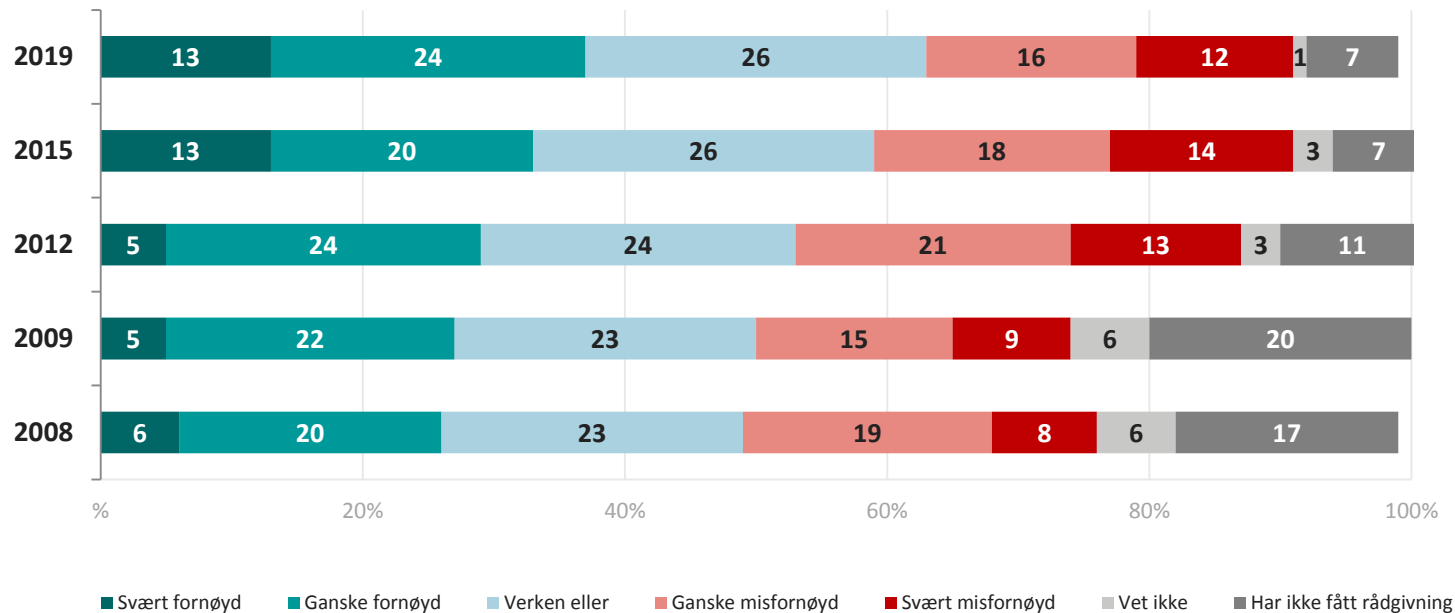
## Fremdeles delte meninger om rådgivningstjenesten på skolen



- Rundt 4 av 10 er «svært-» eller «ganske fornøyd» med rådgivningen de har fått på skolen om utdanning og karriere. Utviklingen fra 2015 er ikke statistisk signifikant.
- Det er flere menn (46 %) enn kvinner (29 %) som er fornøyd med rådgivningen de har fått på skolen.
- Det er også flere blant den yngste aldersgruppen mellom 15 og 19 år som er fornøyd (48 %), sammenlignet med den eldste aldersgruppen 20-25 år (29 %).

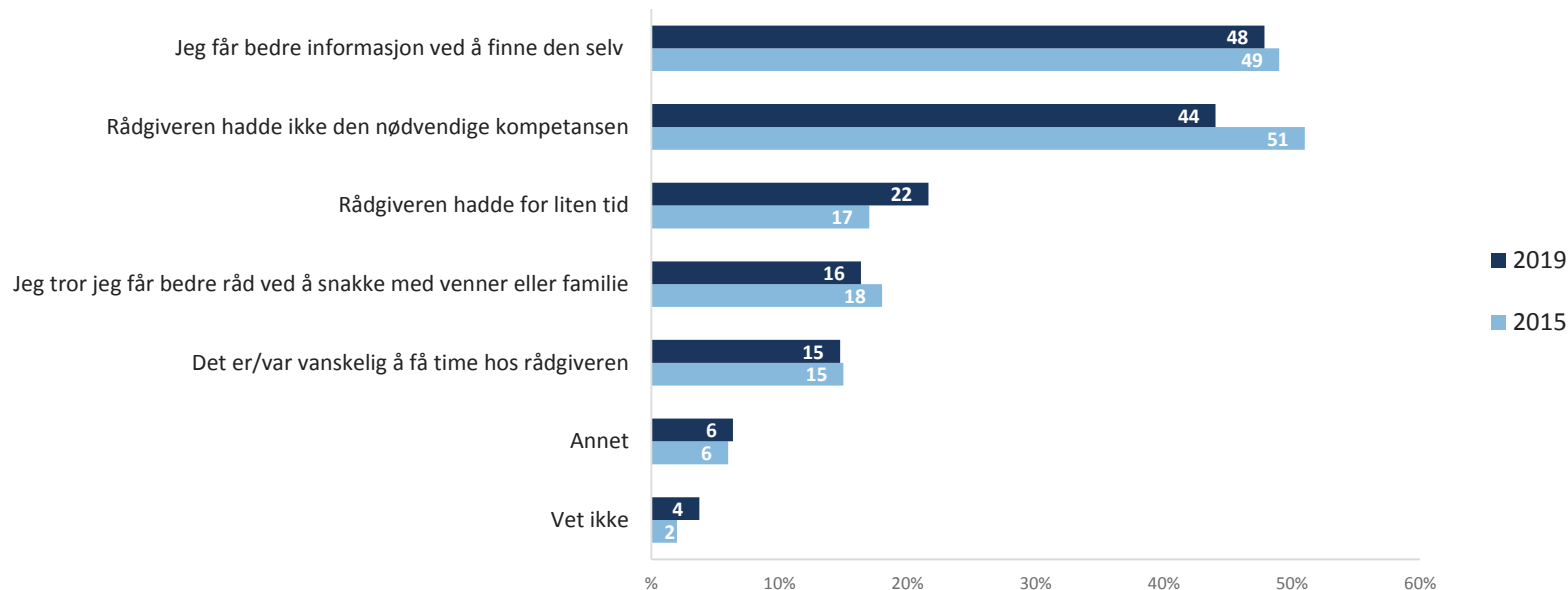
# Vurdering av rådgivningstjenesten på skolen over tid

Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med rådgivningen du får på skolen om utdanning og karriere?

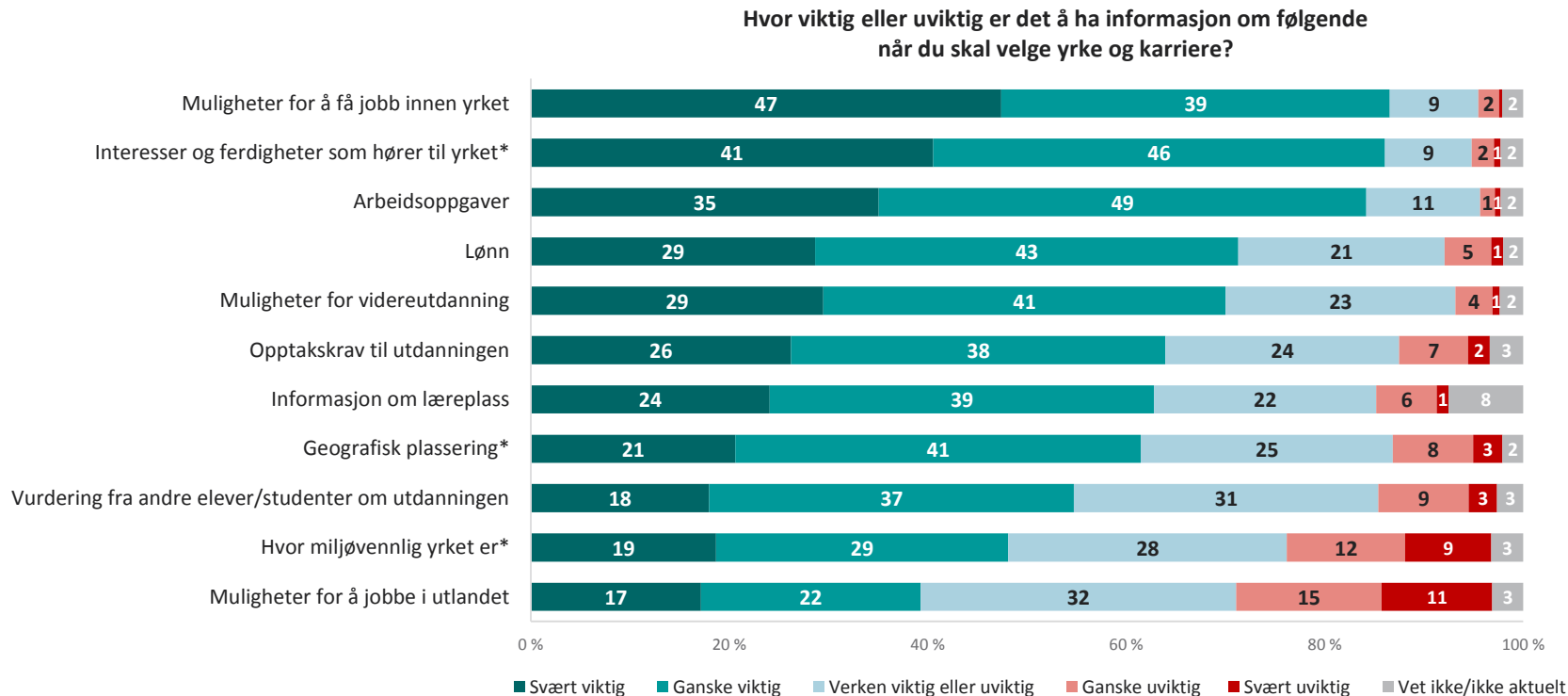


# At man finner bedre info selv og manglende kompetanse hos rådgiver er viktigste grunner til misnøye med utdannings- og karriererådgivningen på skolen

Hvorfor er du misfornøyd med rådgivningen du får/fikk på skolen om utdanning og karriere? *Flere svar mulig*

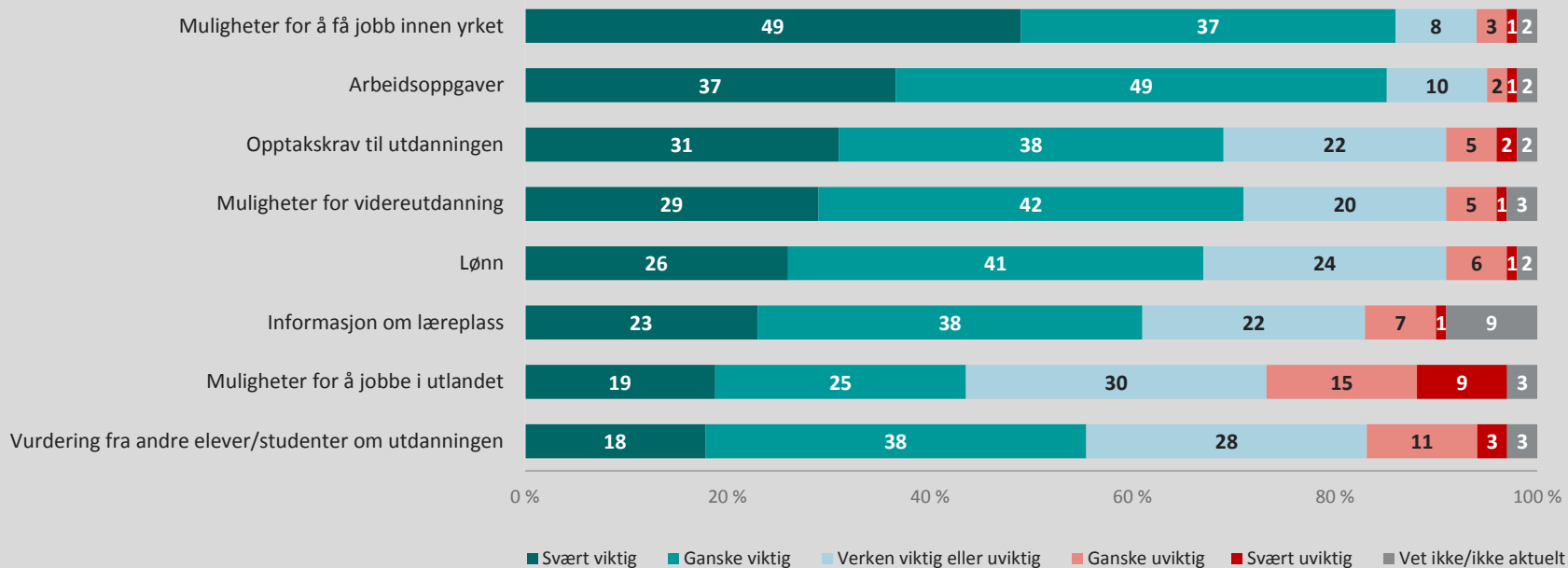


# Informasjon om jobbmuligheter og interesser og ferdigheter som hører til yrket er viktigst ved valg av yrke og karriere



## Resultater fra 2015

Hvor viktig eller uviktig er det å ha informasjon om følgende når du skal velge yrke og karriere?



# Tilgang på informasjon ved yrkes- og karrierevalg

Ved valg av yrke og karriere er det mest viktig å ha informasjon om *muligheter for å få jobb innen yrket* og om *hvilke interesser og ferdigheter som hører til yrket*, henholdsvis 87 % og 86 % mener dette er svært eller ganske viktig. Omtrent like mange ønsker informasjon om *arbeidsoppgaver* (84 %). Det er særlig delte meninger om hvor viktig *yrkets miljøvennlighet* og *mulighet for å jobbe i utlandet* er.

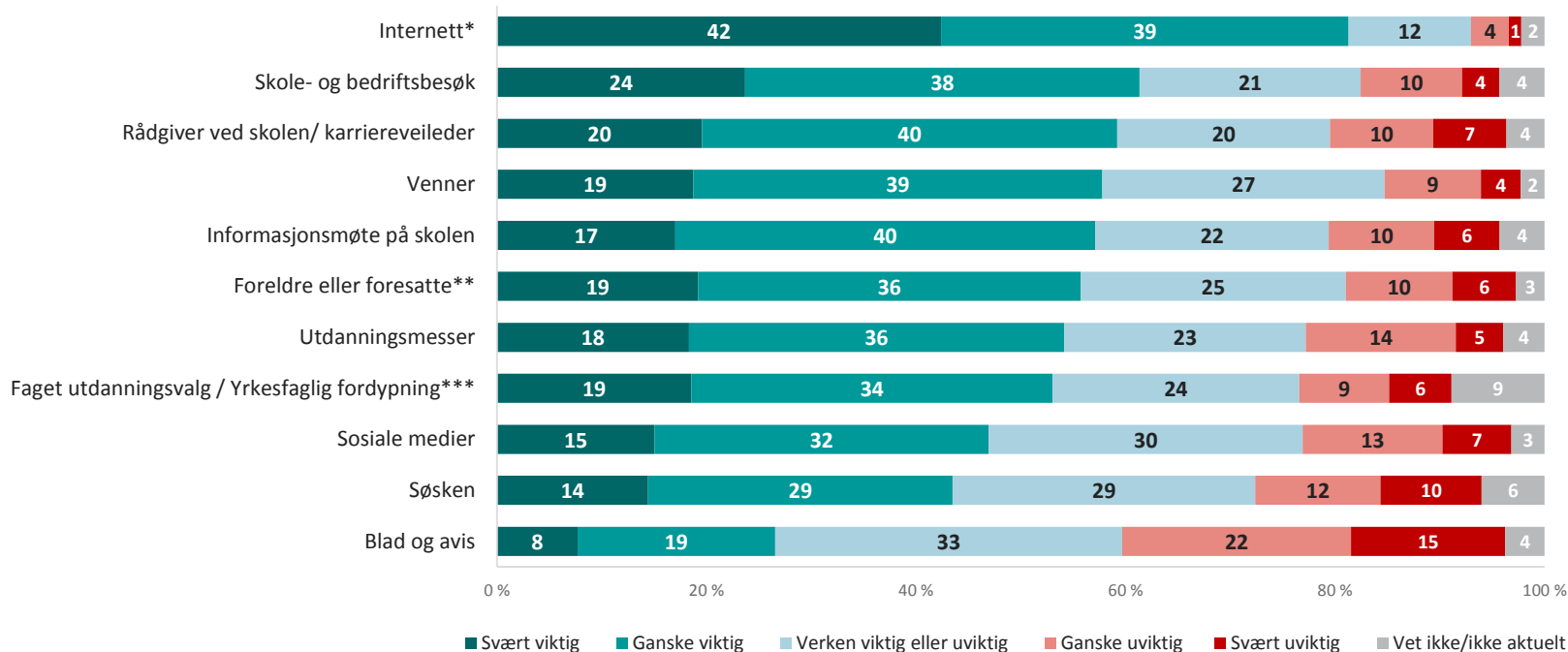
Siden 2015 har det blitt noe viktigere med informasjon om *lønn*. Andelen som mener at dette er viktig har steget fra 67 % i 2015 til 71 % i 2019\*. Samtidig viser resultatene at andelen som mener det er viktig med informasjon om *opptakskrav til utdanning* har gått litt ned, fra 68 % i 2015 til 64 % i 2019.

Informasjon om *geografisk plassering* er noe viktigere for kvinner enn for menn ved valg av yrke og karriere. Dette gjenspeiler tidligere resultater som viste at kvinner ved valg av utdanning er noe mer interessert i geografisk plassering og muligheten til å jobbe eller ta deler av studiene i utlandet.

Videre er det tydelig at den yngste aldersgruppen mellom 15 og 19 år synes det er mer viktig med *informasjon om læreplass, lønn, muligheter for videreutdanning, muligheter for å jobbe i utlandet* og *hvor miljøvennlig yrket er*, sammenlignet med den eldste aldersgruppen mellom 20 og 25 år.

# 8 av 10 har internett som viktigste informasjonskilde om utdanningsmuligheter

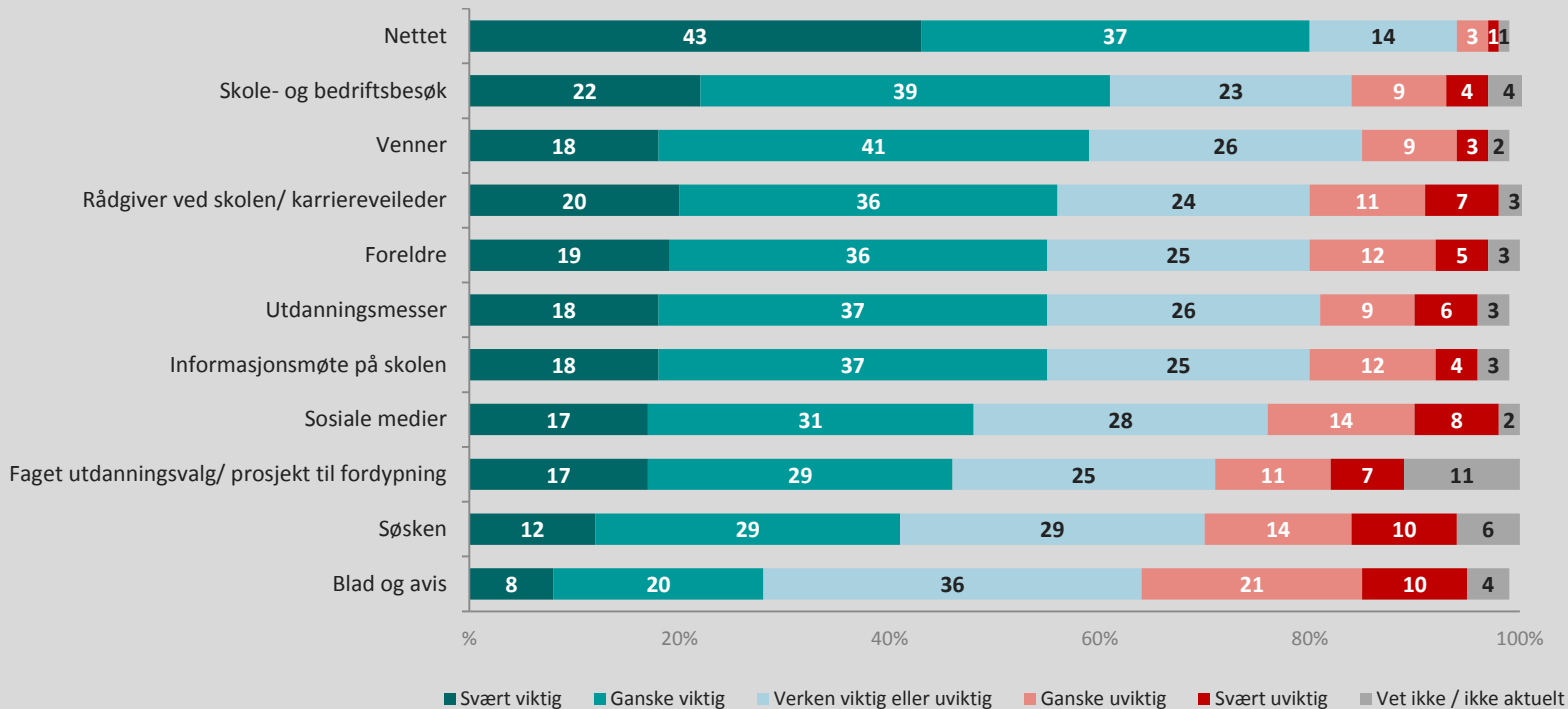
Hvor viktig eller uviktig er følgende kilder for å gi deg nyttig informasjon om utdanningsmuligheter?





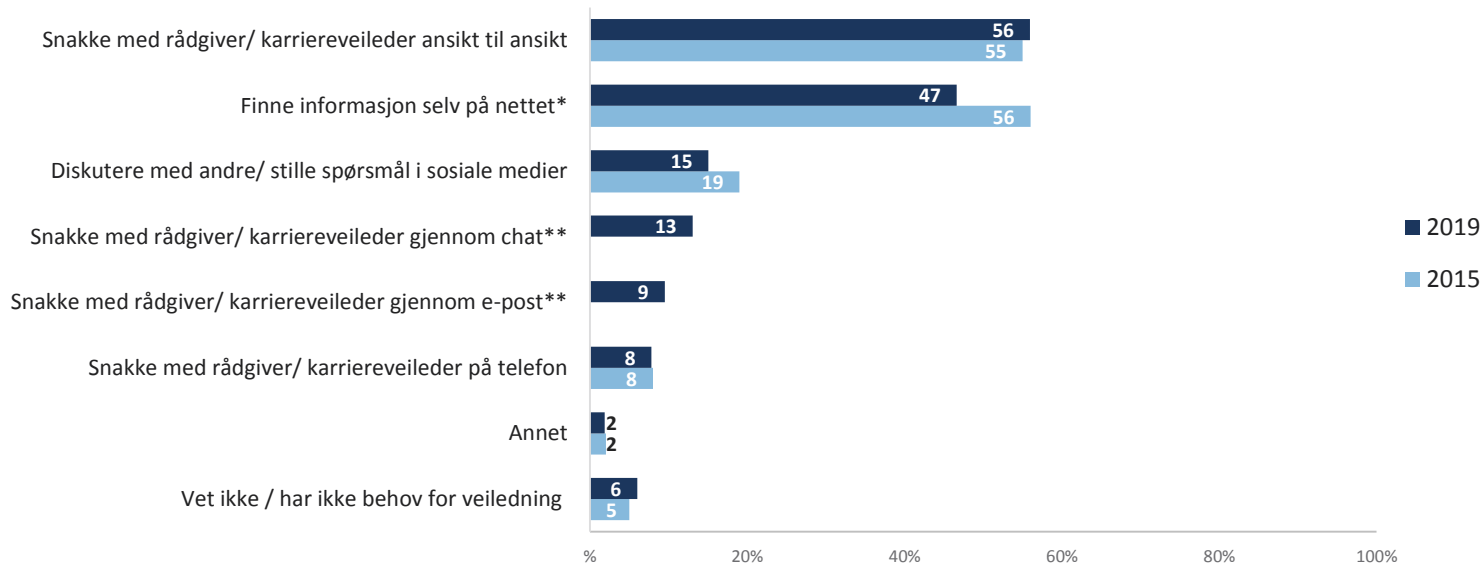
## Resultater fra 2015

Hvor viktig eller uviktig er følgende kilder for å gi deg nyttig informasjon om utdanningsmuligheter?



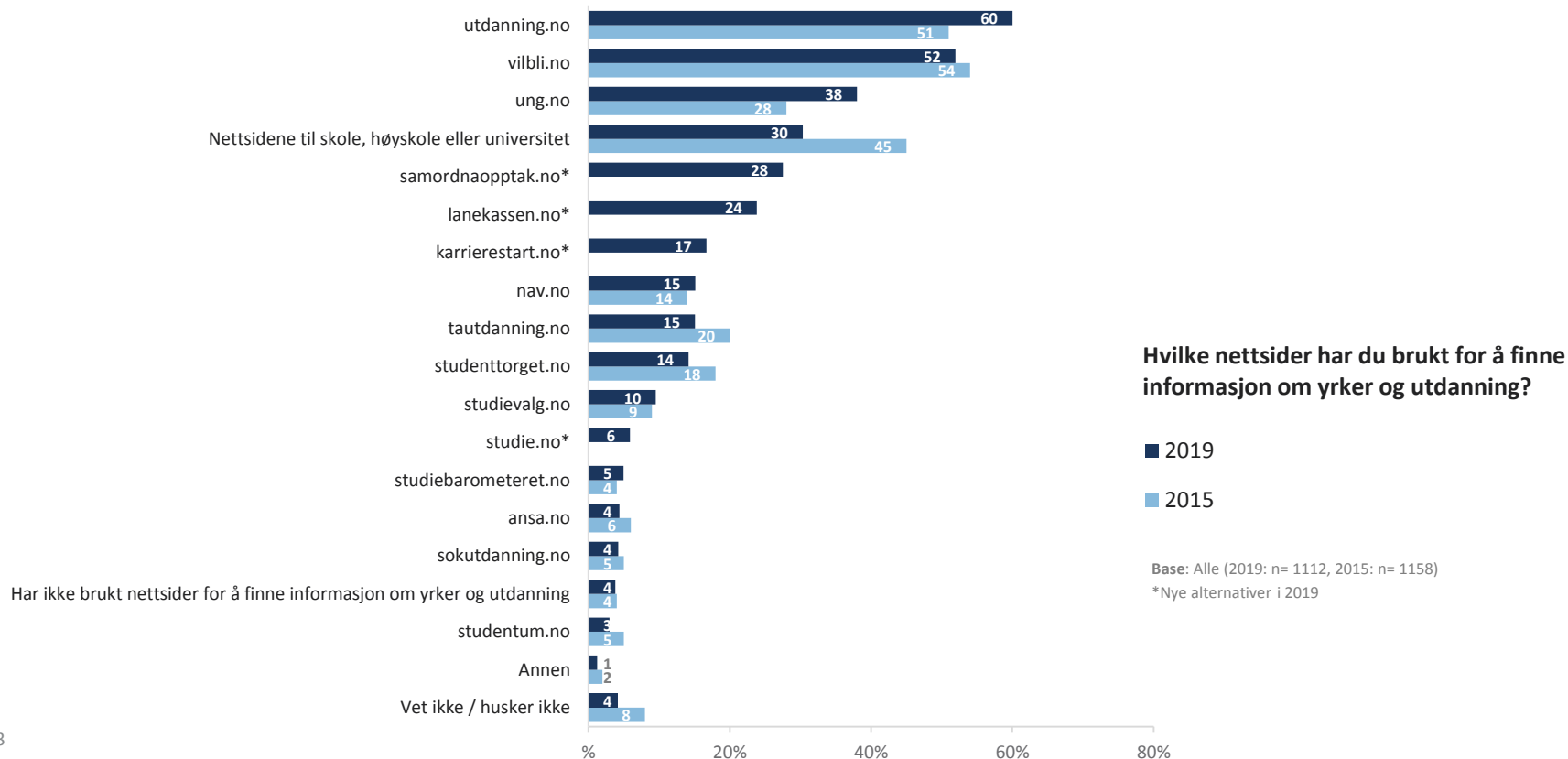
# Nedgang siden 2015 i andelen som vil finne informasjon selv på nettet

Hvordan ville du foretrekke å få informasjon/veiledning om utdanningsmuligheter?



- Det er flere kvinner (61 %) som foretrekker å snakke med rådgiver ansikt til ansikt, enn menn (51 %).
- Personer mellom 15 og 19 år foretrekker i større grad å snakke med rådgiver ansikt til ansikt (62 %).
- Personer mellom 20 og 25 år foretrekker på sin side oftere å finne informasjon selv på nettet (52%).

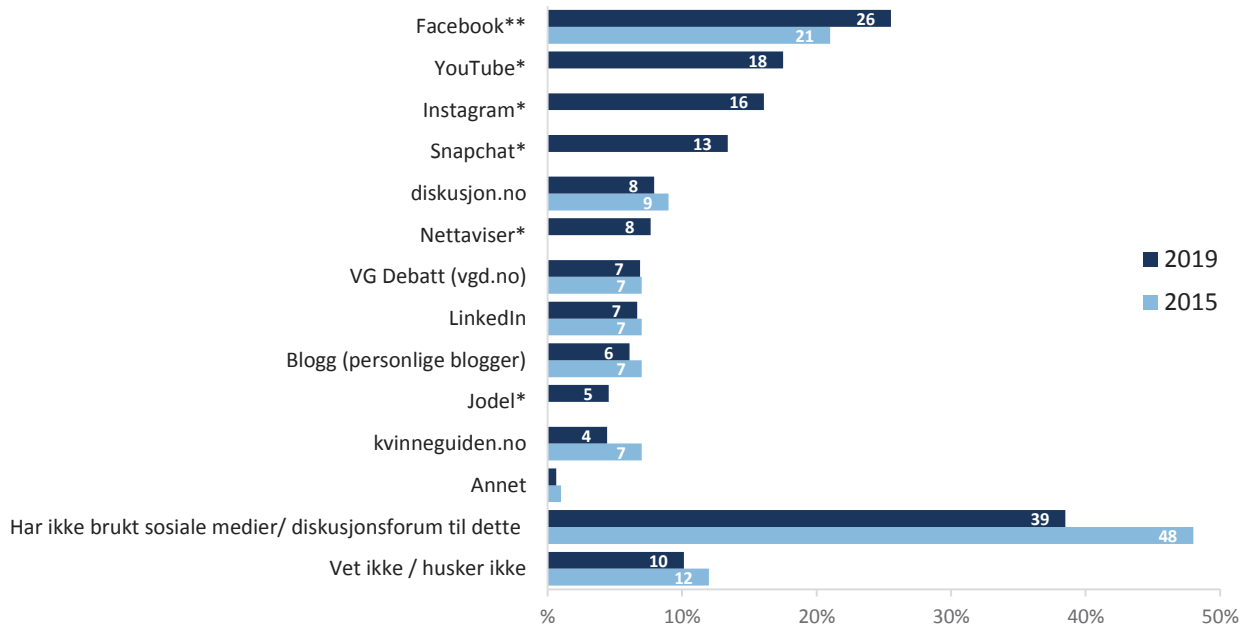
# Flest bruker Utdanning.no til å finne informasjon om yrker og utdanning



# Facebook er fremdeles det mest brukte sosiale medium for informasjonsinnhenting og diskusjon om karriere og utdanning

Dersom du har brukt sosiale medier/diskusjonsforum for å få informasjon eller diskutere karriere, utdanning eller yrke. Hvilke har du brukt?

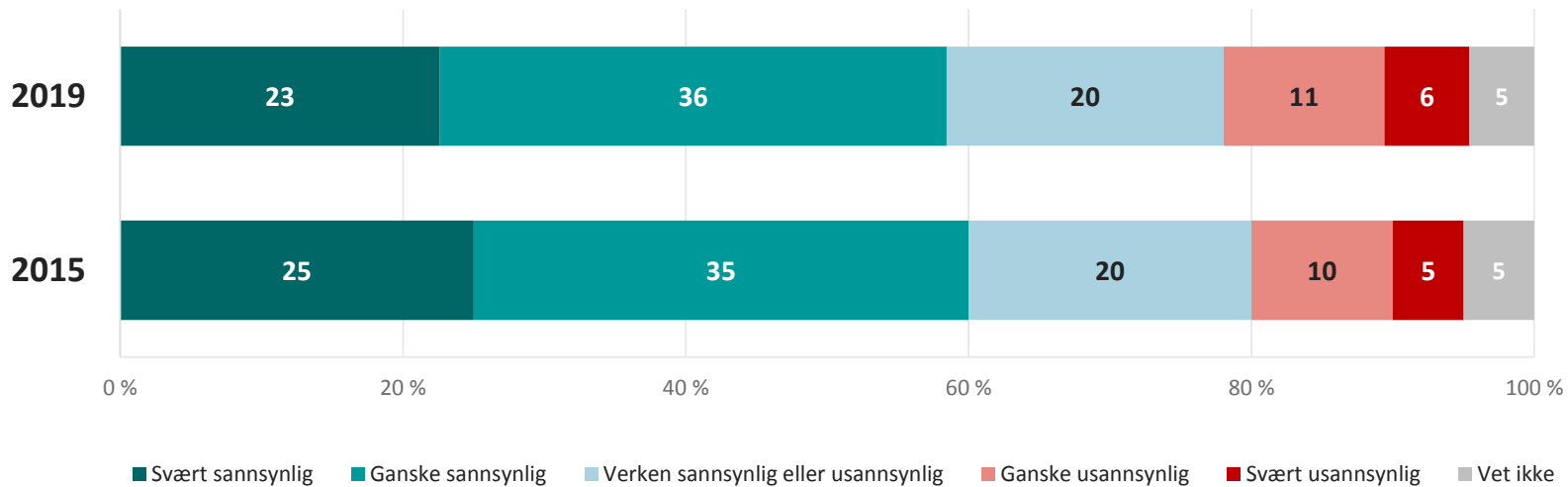
Flere svar mulig



- Det er signifikant færre i 2019 som har svart at de ikke har brukt sosiale medier til dette, sammenlignet med i 2015.
- Det er signifikant flere i aldersgruppen 15-19 år som har brukt *YouTube*, *Snapchat* og *Instagram* til å få informasjon eller diskutere karriere, utdanning eller yrke.
- Økningen i andelen som har brukt *Facebook* til dette siden 2015 er ikke statistisk signifikant.

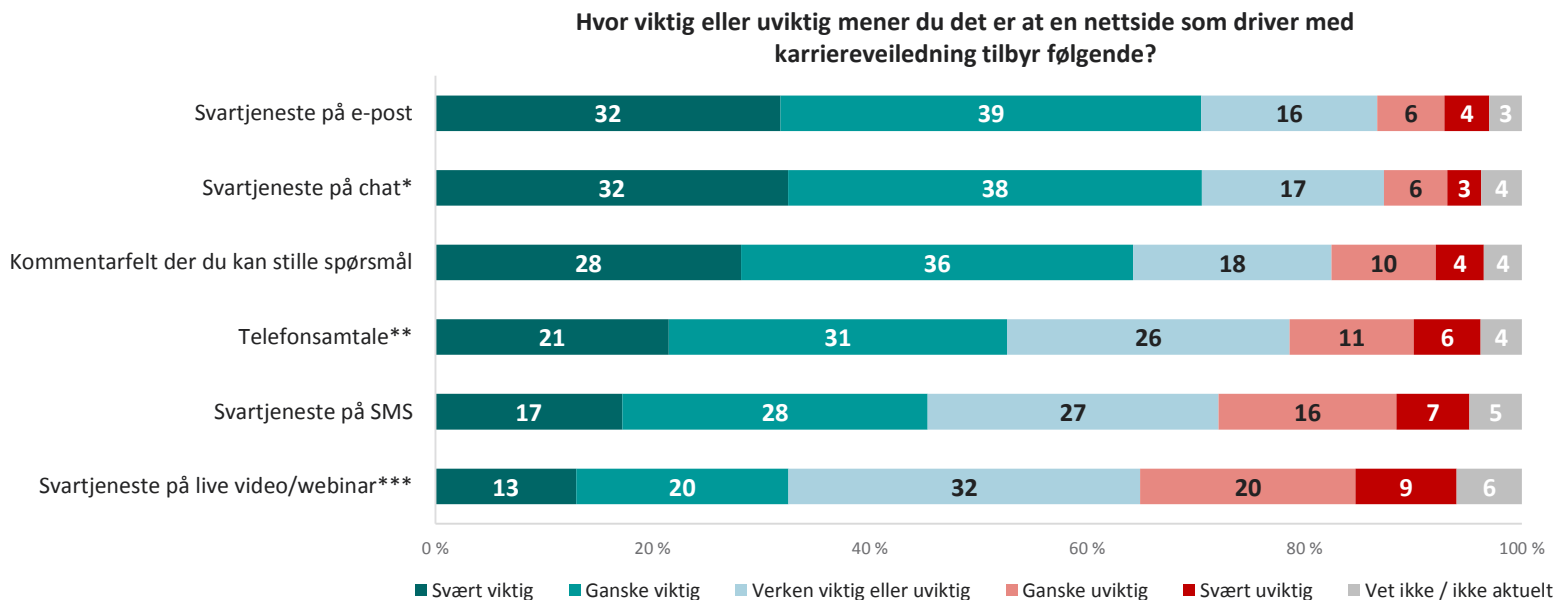
## 6 av 10 ville sannsynligvis benyttet seg av en rådgivningstjeneste på nett

Hvis du kan stille spørsmål og få svar fra rådgiver/karriereveileder på nett, hvor sannsynlig eller usannsynlig er det at du vil benytte deg av en slik tjeneste?



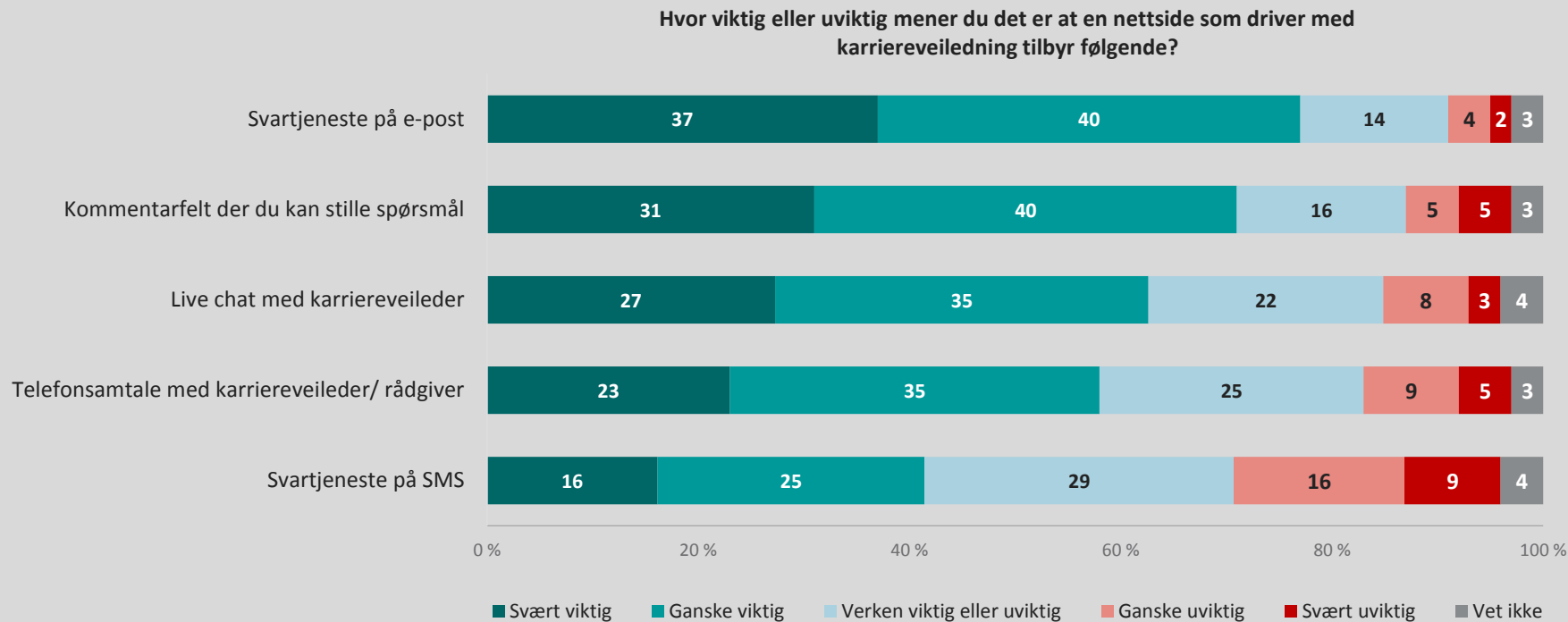
- Det er en høyere andel blant elever i ungdomsskolen som svarer at det er «svært sannsynlig» at de vil benytte seg av en slik tjeneste (34 %)
- Det er ingen signifikante variasjoner mellom kjønn- eller aldersgrupper

# Muligheten til å få svar og rådgivning via chat og e-post er viktig



- Rundt 70 % svarer at det er viktig at en nettside som driver med karriereveiledning har en svartjeneste på chat eller e-post, og 64 % et kommentarfelt der man kan stille spørsmål. Resultatene viser at kvinner synes disse tjenestene er viktigere enn menn.
- Den yngste aldersgruppen mellom 15 og 19 år har en høyere andel som synes det er viktig med svartjeneste på SMS (56 %).
- Aldersgruppen mellom 20 og 25 år har en høyere andel som synes det er viktig med svartjeneste på e-post (76 %). Dette er særsilt de som er student ved høyskole eller universitet.

## Resultater fra 2015



# UTDANNING.NO



# Utdanning.no

## ØKT KJENNSKAP OG BRUK

Over 8 av 10 har kjennskap til nettstedet Utdanning.no. Denne andelen har økt med 8 prosentpoeng siden 2015.

Blant de som har kjennskap er det over 8 av 10 som *har brukt Utdanning.no til å finne informasjon om utdanninger og yrker*. Denne andelen har økt med 4 prosentpoeng siden forrige undersøkelse i 2015.

## HØY TILFREDSHET

Tilfredsheten med innholdet på *Utdanning.no* har nådd sitt høyeste nivå hittil, og resultatene viser en økning i tilfredshet de siste 11 årene. De fleste (83 %) som har brukt *Utdanning.no* har vært fornøyd med nettsiden sitt innhold om utdanninger og yrker.

Resultatene viser at det er en litt høyere andel blant de unge mellom 15 og 19 år som er fornøyd med innholdet på Utdanning.no.

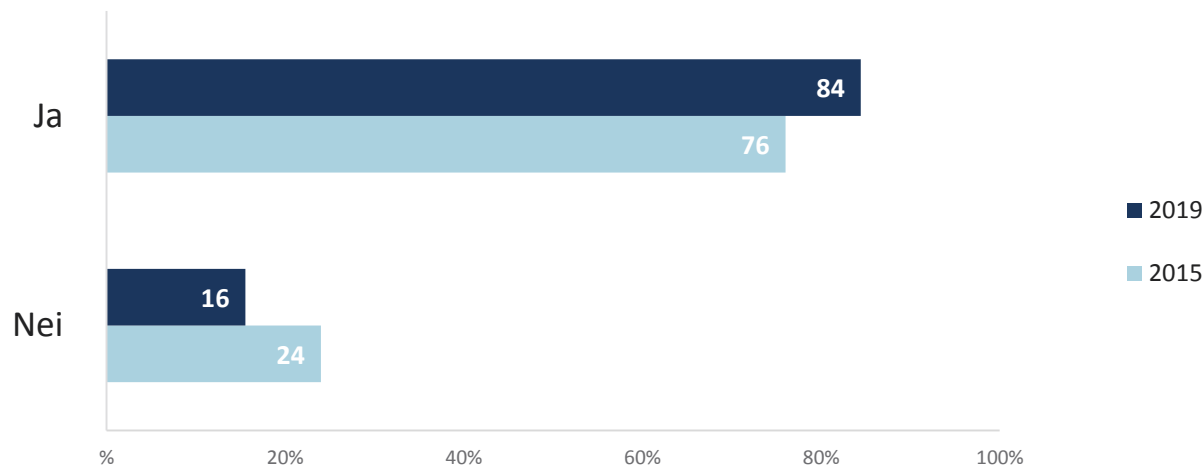
## GRUNNER TIL TILFREDSHET

De som er fornøyd med innholdet på *Utdanning.no* vektlegger primært at nettsiden oppleves som oversiktlig, informativ og at den presenterer innhold som er relevant. Flere fremhever detaljene som viktig, og er opptatt av at man skal få all informasjon man trenger på ett sted. Her nevnes jobbkompasset og karriereintervjuer som et pluss. Nettsiden hylles også for å være lett å orientere seg på.

Blant de få personene som er misfornøyd med innholdet på nettsiden (16 stykker) er det flere som nevner at de opplever den som rotete, savner utdypende informasjon og etterlyser mer konkretisert innhold om utdanninger og tilhørende yrker.

## Høyere kjennskap til Utdanning.no siden 2015

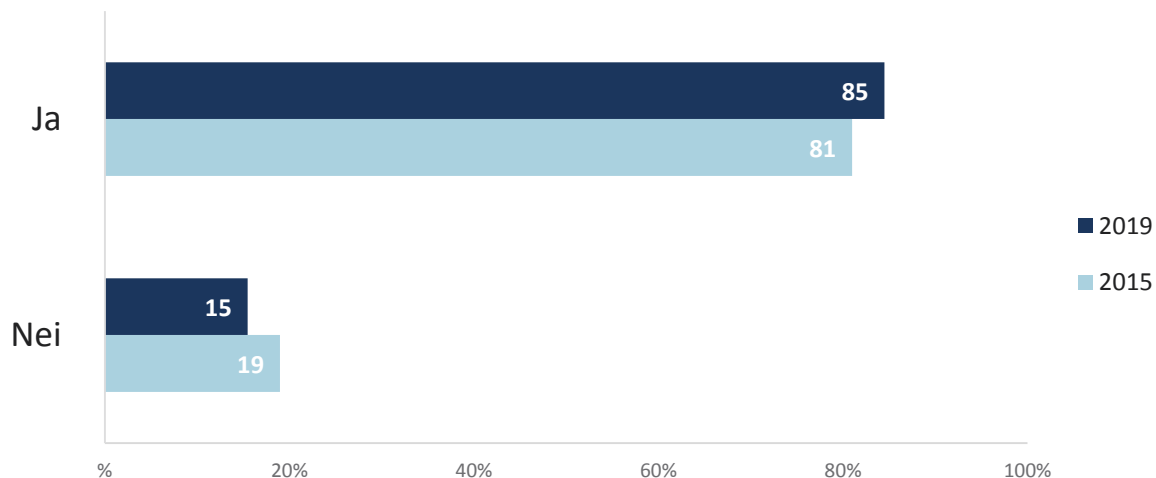
På Utdanning.no finner du informasjon om ulike utdanninger og yrker.  
Kjenner du til dette nettstedet?



- Totalt kjenner over 8 av 10 til nettstedet *Utdanning.no*. Andelen har steget med 8 prosentpoeng siden 2015, og denne økningen er statistisk signifikant.
- Resultatene viser ingen signifikante forskjeller mellom undergrupper, slik som kjønn og alder.

## Økning i bruk av Utdanning.no siden 2015

Har du brukt Utdanning.no til å finne informasjon om utdanninger og yrker? \*



- Det er en signifikant høyere andel som har brukt Utdanning.no til å finne informasjon om utdanninger og yrker i 2019, sammenlignet med 2015.
- Videre er bruken mer utbredt blant aldersgruppen 15-19 år (89 %), sammenlignet med aldersgruppen 20-25 år (81 %).

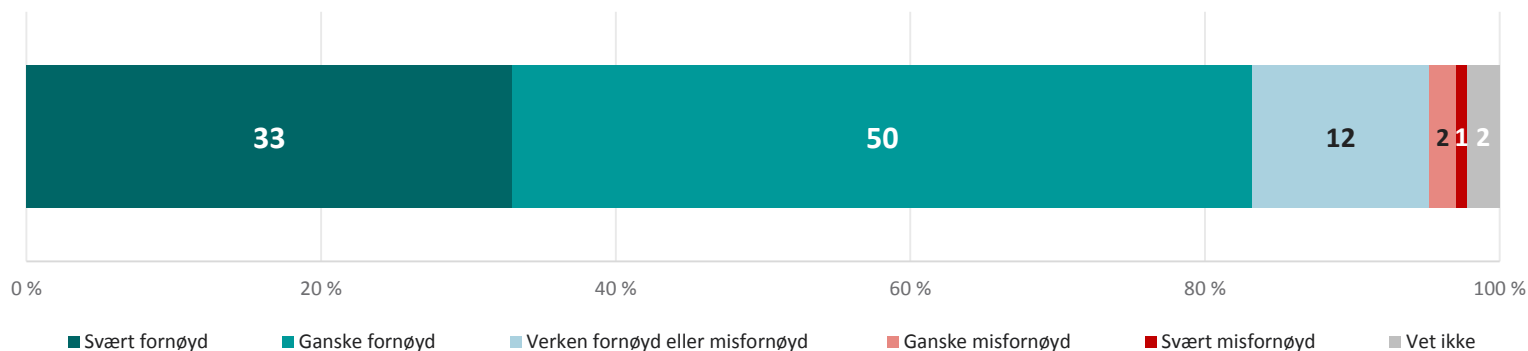
Base: Alle som kjenner til nettstedet Utdanning.no (2019: n= 939, 2015 n= 839)

\* Omformulering av spørsmål fra 2015: «Har du benyttet Utdanning.no for å finne informasjon om utdanninger og yrker?»

# Over 8 av 10 er fornøyd med Utdanning.no sitt innhold om utdanning og yrker

Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med Utdanning.no sitt innhold om utdanning og yrker?

Filter: Alle som har brukt Utdanning.no (n= 803)

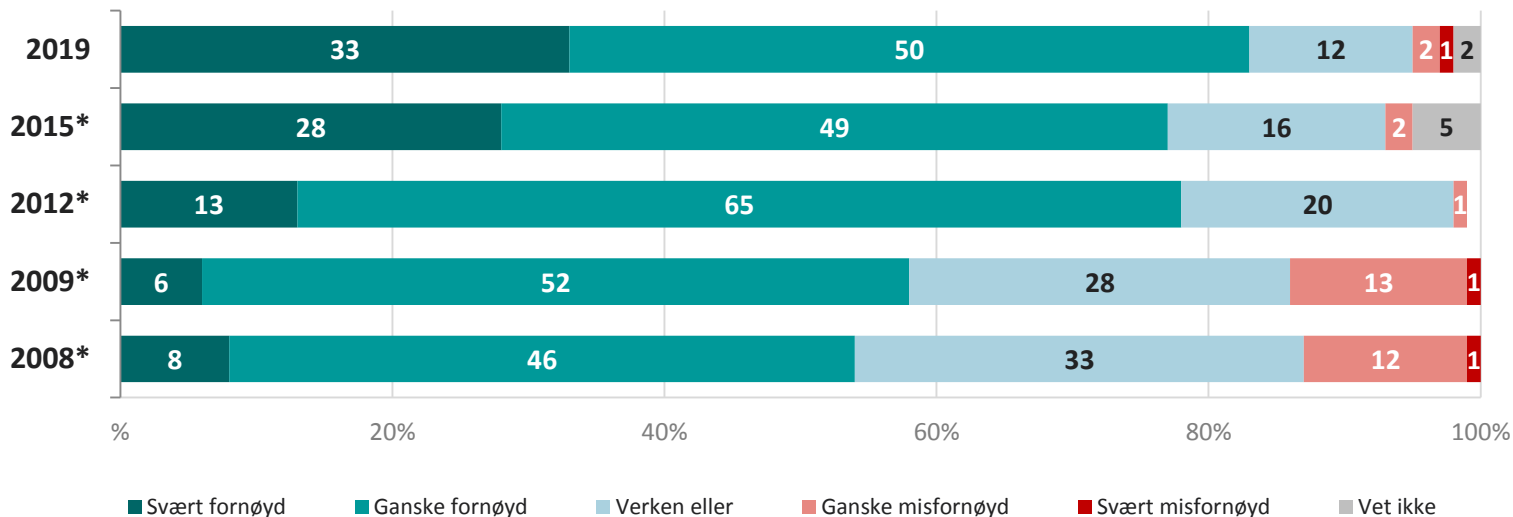


- Nærmest alle som har brukt Utdanning.no har vært fornøyd med nettsiden sitt innhold om utdanning og yrker. 83 % svarer at de er «ganske –» eller «svært fornøyd» med dette.
- Det er en signifikant høyere andel blant den yngste aldersgruppen mellom 15 og 19 år som er fornøyd med innholdet på nettsiden (88 %), sammenlignet med den eldste aldersgruppen mellom 20 og 25 år (79 %).

## Økning i tilfredsheten med innholdet på Utdanning.no over tid

Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med utdanning.no sitt innhold om utdanninger og yrker?

Filter: Har benyttet utdanning.no



## Utdanning.no hylles for å være oversiktlig, informativ og relevant

Hva er du fornøyd med når det gjelder Utdanning.no sitt innhold om utdanninger og yrker?

Viser forklaring om yrket, veien til yrkestittelen, lønn og andre ting

Oversiktlig. Viser statistikk og har gode forklaringer

Nettsiden er presis og ryddig, dermed enkelt å finne det man leter etter. Nettsiden henviser til skoler og lignende slik at man kan søke nærmere selv

Det står bra forklart og de har spurt folk som har yrket

Jeg liker jobbkompasset det hjelper meg veldig for å se at det finnes tusenvis av jobber inne for alle de forskjellige temaene

De har informasjon på nesten alt! Til og med lønn og kvalifikasjoner

Oversiktlig og enkelt å navigere seg rundt på siden.

# Mangelfull informasjon er fremste årsak til misnøye med Utdanning.no

Hva er du misfornøyd med når det gjelder Utdanning.no sitt innhold om utdanninger og yrker?

De er for snevre. Burde vært flere/bedre intervjuer med forskjellige folk som jobber med forskjellige ting som er knyttet til en utdanning. Også med studenter som studerer det. Hva er det man gjør på skolen? Sånn faktisk.

Mangel om informasjon på enkelte utdanninger og yrker.

Det er et rot å finne fram.

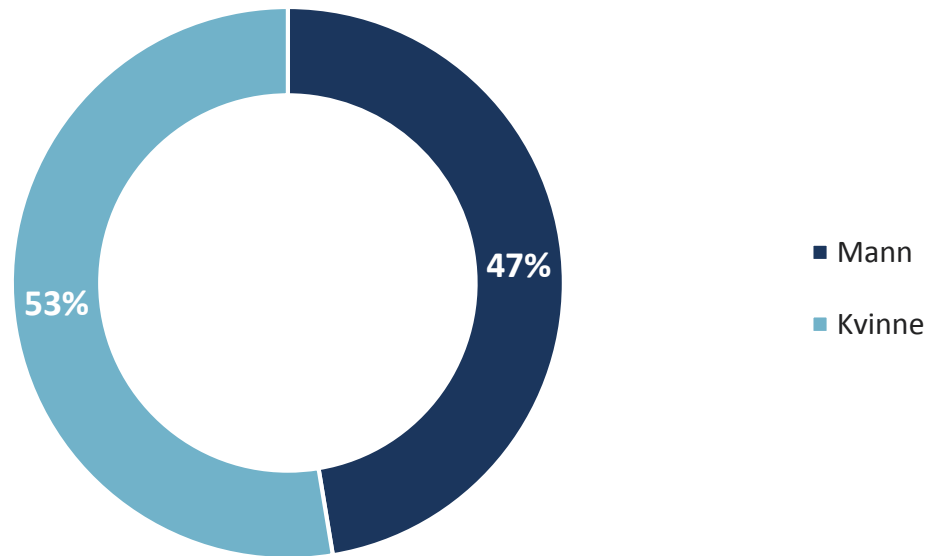
De er veldig upresise i sine forklaringer om hva yrkene og utdanningene handler om.

Vagt innhold, ingenting spesifikt.

# BESKRIVELSE AV UTVALGET

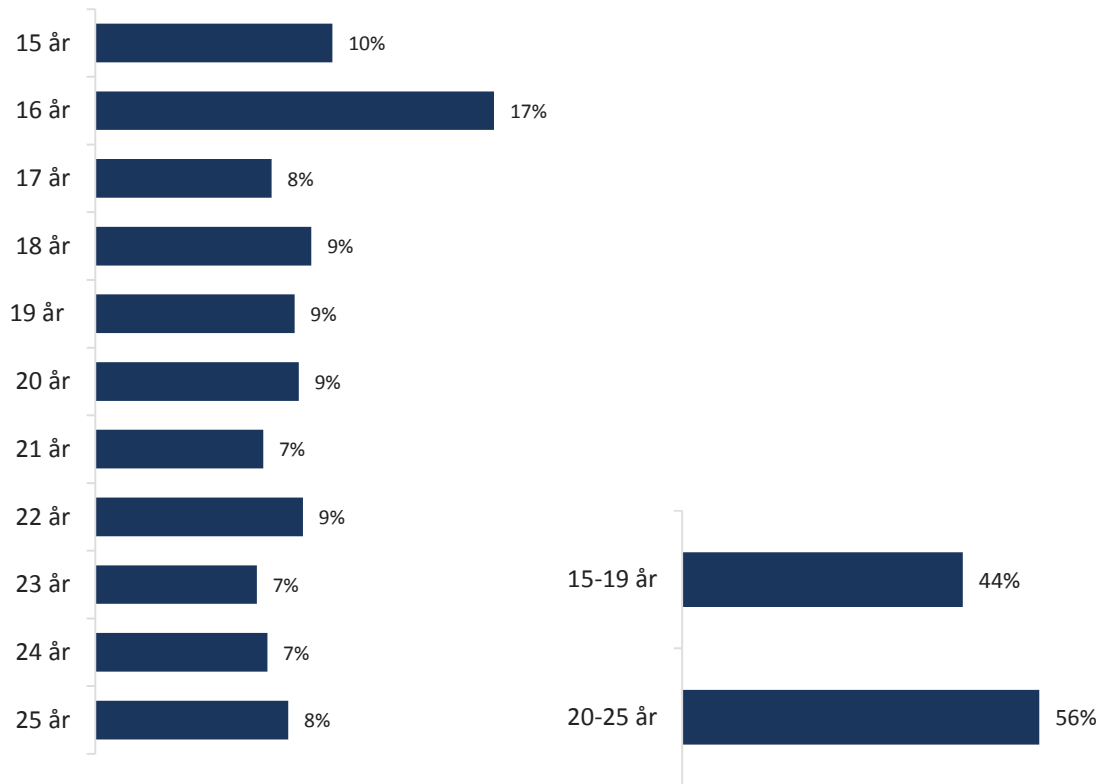


# Kjønn



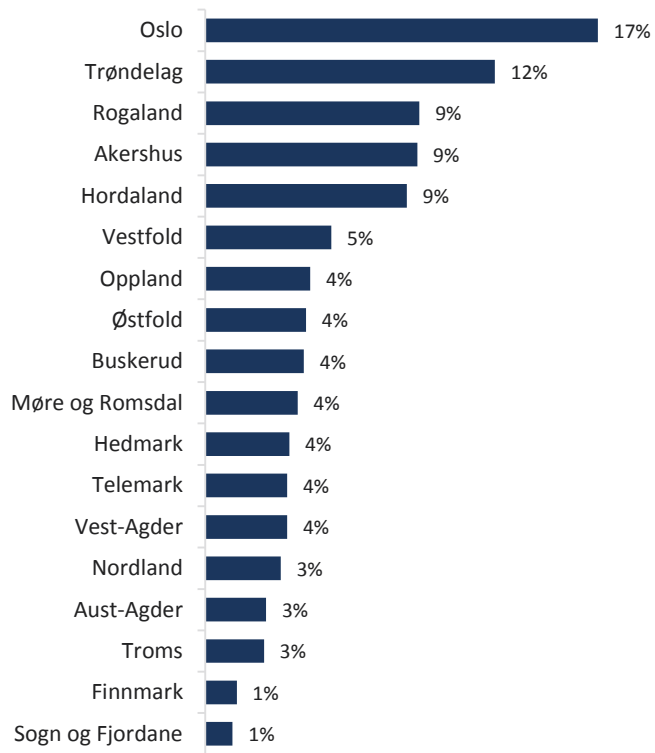
*Er du mann eller kvinne?*

# Alder



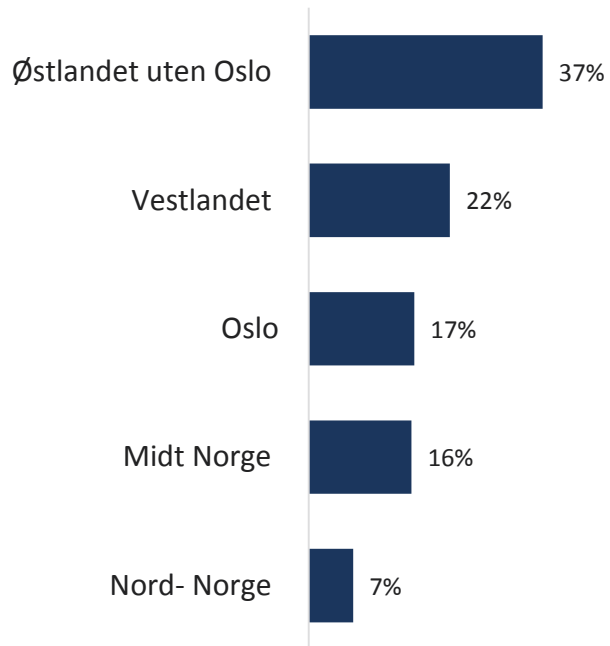
Hva er din alder?

# Fylker



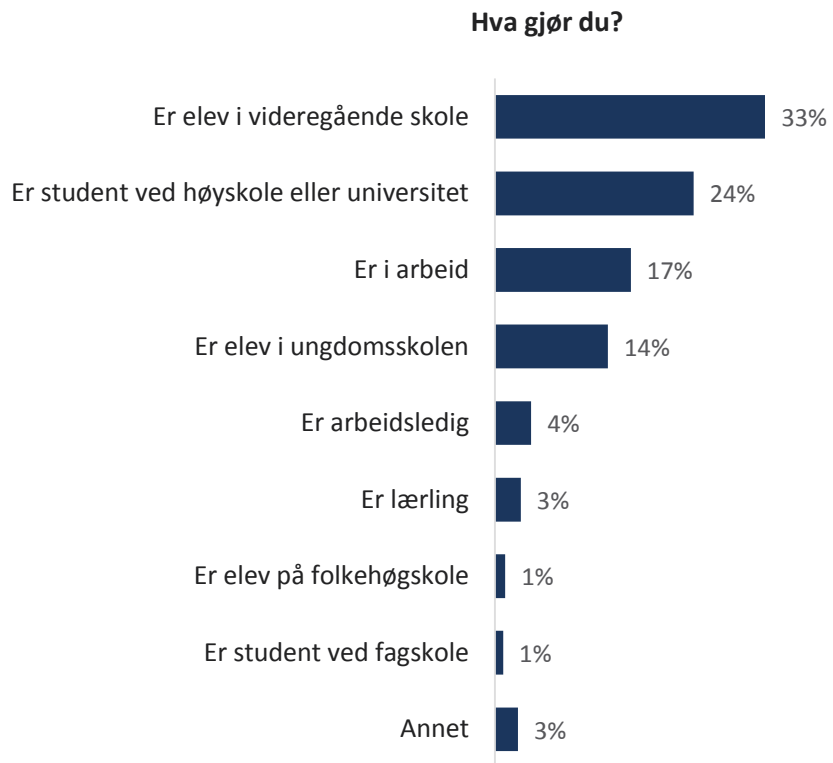
*Hvilket fylke bor du i?*

# Landsdel



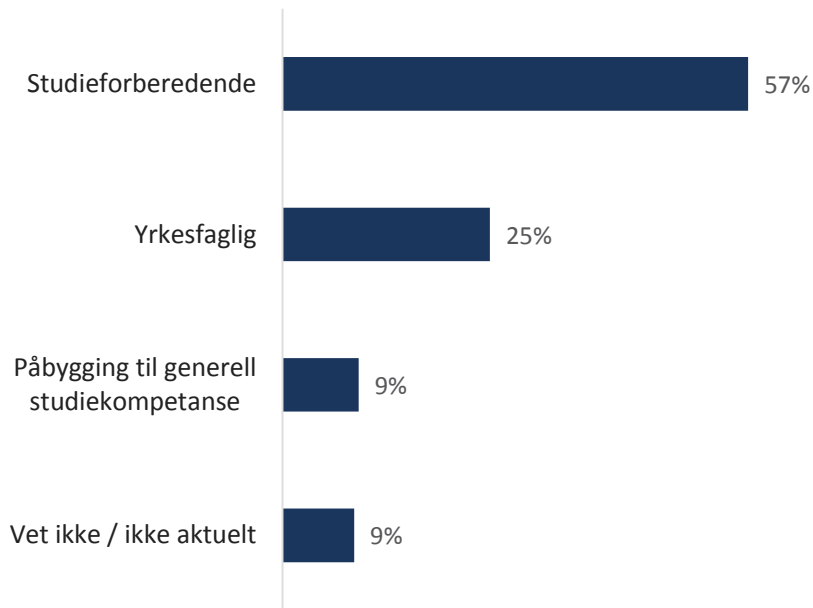
*Hvilket fylke bor du i?*

# Status



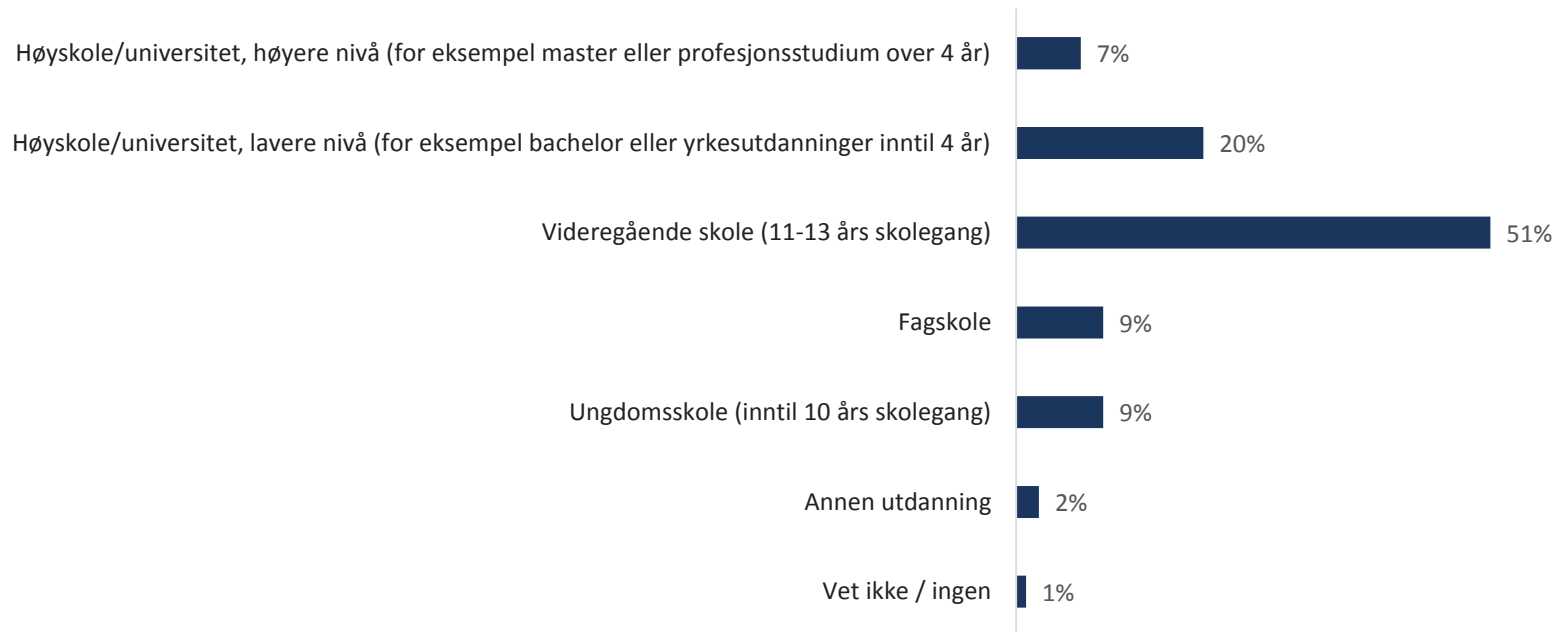
# Type videregående opplæring

Hvilken type videregående opplæring planlegger du å ta / tar du nå / har du tatt?



# Fullført utdanning

Hva er din høyeste fullførte utdanning?



# Kontakt Ipsos



**Linn Sørensen Holst**  
Seniorkonsulent

✉ [Linn.Holst@ipsos.com](mailto:Linn.Holst@ipsos.com)  
📞 + 47 975 94 285



**Carina Riborg Holter**  
Research Executive

✉ [Carina.Holter@ipsos.com](mailto:Carina.Holter@ipsos.com)  
📞 +47 901 99 886